Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2026. szeptember 15., kedd

LXXVIII. évfolyam
207. (22367.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

25 év, telt ház, új kezdetek

Ünnepélyes tanévnyitó a marosvásárhelyi Sapientián

Fotó: Sófalvi Szidónia

Nyüzsgés, izgatott morajlás és a lassan beköszöntő ősz első hűvös levegője töltötte meg hétfőn a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karának épületét, ahol ünnepélyes keretek között megkezdődött a 2026–2027-es tanév.

Sófalvi Szidónia

A marosvásárhelyi felsőoktatási intézmények évnyitói hagyományához híven a rendezvény ökumenikus áldással kezdődött: a történelmi egyházak képviseletében Les Zoltán református lelkész, Papp Noémi evangélikus lelkész, Forián-Szabó Miklós jezsuita szerzetes és Szakács György

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében megújítani előfizetését!
Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, **olcsóbban,** mint ha megvásárolná!

Agyagból született alkotói világok a várban

A szeptember 18–20. között negyedik alkalommal megrendezésre kerülő Erdélyi Mesterségek Ünnepén az agyag és a kerámia kapja a főszerepet, emellett a száz éve született Kallós Zoltán emléke előtt is különleges programsorozattal tisztelegnek a szervezők.

5.

Infrastruktúra-fejlesztés Nyárádkarácson községben

Nyárádkarácson község lakosságának egy része történelmi jelentőségű megvalósításként éli meg az évtizedek óta várt aszfaltozást a mellékúthálózatán.

6.

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

OPTICA OPTOFARM

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

A politikai ostobaság ára

Mózes Edith

„Nem hagyom cserben az országot” – nyilatkozta a minap Ilie Bolojan, hetekkel korábban menesztett miniszterelnök, hozzátéve, hogy a napi nehézségektől függetlenül teljesíti vállalt kötelezettségeit, amíg át nem adhatja mandátumát utódjának. Azzal érvelt, hogy Románia nem engedheti meg magának a politikai bizonytalanság elhúzódását, és hogy a kormányzati feladatokat mindaddig gyakorolni kell, amíg az új végrehajtó hatalom kinevezésre nem kerül.

Az emberek elégedetlenek, félnek a holnap bizonytalanságától, a munkahelyek elvesztésétől, a csillagos ég felé galoppoló élelmiszer- és üzemanyagáraktól. Szakértők szerint a szorongás a lakosság gondolkodási rugalmasságának korlátozásához vezet. Emiatt aztán olyan politikusokat tolerálnak és szavaznak meg, akiket korábban azonnal eltávolítottak volna a közéletből.

Tapasztalat, hogy az elmúlt években felhalmozódott feszültségeket felerősítették a globális események. A Covid-járvány, a határok közelében zajló katonai konfliktusok és az éghajlatváltozás mind valós fenyegetéseket jelentettek. Azonban ezeknek a témáknak a kommunikációs módja gyökeresen megváltoztatta a közvélemény felfogását.

A kommunista időszak öröksége rendkívül kedvező talajt jelent a félelemre épülő kormányzási modell fennmaradásához. A szocialista rezsim félelmet

(Folytatás a 3. oldalon)

naptár

SZEPTEMBER

15

KEDD

7:00 11:59
19:35 20:58
A nappal hossza: **12** óra **35** perc

Ma **ENIKŐ** és **MELITTA**, holnap **EDIT** napja

Az év **258.** napja, hátravan **107** nap

Isten éltesse!

ENIKŐ: Vörösmarty Mihály alkotta meg az ősi Enéh (ünő) névből a -kő kicsinyítőképzővel. **MELITTA:** görög eredetű női név, jelentése: méh. **EDIT:** germán eredetű. Elemeinek jelentése: birtok, örökség, vagyon + harc.

IDŐJÁRÁS

Részben napos

Hőmérséklet:
max.: .... **24 °C**
min.: ..... **9 °C**

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: **2026. szeptember 14.**

1 €	**5,2567 lej**
1 $	**4,5542 lej**
100 Ft	**1,4378 lej**
1 g arany	**626,9528 lej**

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 56-os iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Megkezdődött a Segesvári út felújítása

Felújítás alatt van a marosvásárhelyi Segesvári út. Az aszfaltozási munkálatok a Meggyesfalvi utca és a Lukoil benzinkút közötti szakaszon zajlanak, amely a nagy forgalom és a nehézgépjárművek közlekedése miatt jelentős terhelésnek van kitéve. A munkások éjszaka dolgoznak, hogy minél kevésbé akadályozzák a gépkocsiforgalmat – adta hírül közösségi oldalán a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal, fokozott óvatosságra intve a környéken áthaladókat.

Szeptemberben is van autóbuszjárat a Somostetőre

Szeptember minden hétvégéjén továbbra is közlekednek autóbuszok a Somostetőre. A szombati és vasárnapi 1-es számú járat 11 órától 20 óráig minden egész órában indul a Cardinal Iuliu Hossu térről (a Panovból), és 11.30-tól 20.30-ig óránként indul vissza a Somostetőről. A 2-es számú járat 10.30-tól 19.30-ig óránként szállítja az utasokat a Panovból a Somostetőre, ahonnan 11 és 20 óra között egész óránként indul vissza.

Szenior örömtánccal a demencia ellen

Szeptember 21-e az Alzheimer világnapja. Ezen a napon, hétfőn 16 órától a Gyulafehérvári Caritas marosvásárhelyi Teréz Anya Idősek Nappali Foglalkoztatóközpontja szenior örömtáncra várja az érdeklődőket a vár üvegkupolája melletti területen. Kutatások bizonyítják, hogy a tánc a leghatékonyabb módja az időskori demencia megelőzésének és szinten tartásának. A szenior örömtánc egy mozgásos foglalkozás, amelyen a résztvevők idős személyek számára kialakított táncokat gyakorolnak. A koreográfiák lehetnek egyszerű páros táncok, körtáncok vagy sortáncok. Előzetes tánctudás nem szükséges, és egyedül is lehet jönni. Az eseményről bővebb tájékoztatás a 0741-258-194-es telefonszámon kérhető.

TERMOSZ konferencia Marosvásárhelyen

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Philothea Klub Egyesület szervezésében október 24-én rendezik meg Marosvásárhelyen a TERMOSZ – Természettudományok Oktatásmódszertani Szemléje elnevezésű konferenciát. A rendezvény a romániai magyar tagozatos természettudományokat (matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz és informatika) oktató tanároknak, tanítóknak, valamint egyetemi hallgatóknak szól, akiket arra is várnak, hogy szekcióüléseken és poszterszekcióban mutassák be módszertani jó gyakorlataikat és/vagy az általuk készített didaktikai eszközöket. A regisztráció szeptember 18-án nyílik.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A Tompa Miklós Társulat is csatlakozott a MASZÍN-hoz

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata 2026 augusztusában csatlakozott a Magyar Színházi Szövetséghez (MASZÍN). Ezzel immár valamennyi erdélyi magyar színház, illetve társulat tagja a szakmai szervezetnek.

A MASZÍN az erdélyi magyar hivatásos színházak és társulatok szakmai együttműködését és érdekképviseletét szolgálja. Közös kezdeményezéseivel erősíti az intézmények közötti kapcsolatokat, célja az intézmények közötti együttműködés erősítése, a közös szakmai ügyek képviselete, valamint az erdélyi magyar színházi kultúra láthatóságának növelése Romániában és azon kívül is.

A szövetség egyik kiemelt kezdeményezése a BukFeszt – Erdélyi Magyar Színházi Fesztivál Bukarestben, amely az erdélyi magyar társulatok produkcióit mutatja be a fővárosi közönségnek és a román színházi szakmának. A fesztivál egyben találkozási pont is: lehetőséget teremt arra, hogy az erdélyi magyar színházak közösen, saját előadásaikon keresztül legyenek jelen Bukarest kulturális életében, valamint a magyar és a román színházi közeg közötti párbeszédet is erősíti.

Az idei BukFeszt programját és részleteit csütörtök délben Bukarestben, az UNITER székházában megtartott sajtótájékoztatón ismertették a MASZÍN képviselői: Bessenyei Gedő István, a MASZÍN elnöke, a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulatának művészeti igazgatója, Stier Péter, a MASZÍN alelnöke, a Szatmárnémeti Északi Színház igazgatója, Albu István, a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház igazgatója, Czvikker Katalin, a nagyváradi Szigligeti Színház igazgatója, Orbán Enikő, a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház művészeti igazgatóhelyettese, Lung László Zsolt, a kézdivásárhelyi Udvartér Színház igazgatója, Nagy Pál, a székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház igazgatója, Veress Albert, a Csíki Játékszín igazgatója, Kolozsi Borsos Gábor, a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház igazgatója, Csép Zoltán, a Kolozsvári Állami Magyar Színház program- és nemzetközi kapcsolatokért felelős igazgatója, Kaáli Nagy Botond, a Tompa Miklós Társulat irodalmi titkára, valamint Aura Corbeanu, az UNITER ügyvezető alelnöke.

Ezt megelőzően a MASZÍN elnökségi tagjai a bukaresti magyar nagykövetség (fotó) vendégei voltak: Kissné Hlatki Katalin nagykövet asszonnyal és a Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központ Bukarest igazgatójával, Kósa András Lászlóval közösen az idei BukFeszt programjáról, valamint annak ünnepélyes megnyitójáról – amelynek évek óta Magyarország Bukaresti Nagykövetsége ad otthont – egyeztettek. A kötetlen beszélgetés során jövőbeli tervekről is szó esett, többek között a fesztivál programjának bővítéséről és esetleges kísérőprogramok megvalósításáról.

Az idei fesztiválon a Tompa Miklós Társulat már a MASZÍN tagjaként vesz részt: szeptember 28-án, a BukFeszt nyitónapján a Lázadni veletek akartam című előadásunkkal mutatkozunk be a bukaresti közönség előtt.

A csatlakozással egy olyan szakmai közösség részévé váltunk, amelyben mostantól valamennyi erdélyi magyar színház és társulat együtt van jelen, és közösen dolgozhat az erdélyi magyar színjátszás képviseletéért és láthatóságáért. *(A Tompa Miklós Társulat sajtóirodája)*

RENDEZVÉNY

A világ ritmusai és harmóniái – négykezes zongoraest

A világ ritmusai és harmóniái címmel évadközi négykezes zongoraestre kerül sor szeptember 15-én, kedden (ma) 19 órakor a marosvásárhelyi Kultúrpalota Kistermében. Szigeti Emanuela és Vanda Albotă zongoraművészek az egyetemes zeneirodalom híres táncait szólaltatják meg.

Évadnyitó szimfonikus hangverseny

Szeptember 17-én, csütörtökön 19 órakor a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia évadnyitó szimfonikus hangversenyének ad otthont a Kultúrpalota Nagyterme. A romániai japán nagykövetség együttműködésével szervezett koncerten a filharmónia szimfonikus zenekarát Shinya Ozaki vezényli, szólót játszik Răduț Alexandru oboa- és Mihálydeák Sarolta hegedűművész. Műsoron Joseph Haydn-, Pablo Sarasate- és Kazuyuki Taguchi-művek.

Szeptemberi filmesték a Spectrum Színházban

Jövő héten újraindulnak a filmesték a marosvásárhelyi Spectrum Színházban. 21-én, hétfőn este 7 órától Sára Sándor A 80 huszár című, 1978-ban készült történelmi filmét lehet megtekinteni Dózsa László, Tordy Géza és Cserhalmi György szereposztásában. Internetes jegyfoglalás a Visit Maros oldalán. A jegyeket a Spectrum Színház pénztáránál lehet kiváltani hétköznapokon 9 és 13 óra között.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES: Benedek István
LAPSZERKESZTŐ: Vajda György

MUNKATÁRSAK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Gligor Róbert László, Kaáli Nagy Botond, Mezey Sarolta, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Sófalvi Szidónia, Szeredai Vivien, Szer Pálosy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Mátyus Beáta. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília. • Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

A skót, az északír és a walesi kormányfő szerint a végéhez közeledik a brit fennhatóság országaik felett

Skócia, Wales és Észak-Írország miniszterelnöke szerint a végéhez közeledik a brit fennhatóság országaik felett.

John Swinney, Rhun ap Iorwerth és Michelle O'Neill hétfőn a walesi fővárosban, Cardiffban tartott csúcstalálkozót, és memorandumot írt alá, amely leszögezi: mindhárom országnak joga van ahhoz, hogy maga döntsön saját jövőjéről.

A dokumentum egyértelmű utalást tesz arra, hogy ha a három ország elszakad az Egyesült Királyságtól, akkor visszalép az Európai Unióba. „Nemzeteink jövője az Európai Unióhoz kötődik", mivel a brit EU-tagság megszűnése (Brexit) „károkat okozott gazdaságainknak és korlátozta népeink lehetőségeit" – jelentik ki a memorandumban.

A londoni kormányzati negyedre és általánosságban a brit fennhatóságra utalva a dokumentum leszögezi, hogy a „Westminster ideje a végéhez közeledik".

Az Anglia, Skócia, Wales és Észak-Írország alkotta Egyesült Királyság történetében most először fordul elő, hogy az Anglián kívüli három tagországban elszakadásra – emellett Észak-Írország esetében a 105 éve kettéválasztott ír sziget egyesítésére – törekvő pártok és miniszterelnökök vannak kormányon.

Mary Lou McDonald, az Észak-Írországban kormányon lévő radikális brit-lenes katolikus erő, a Sinn Féin elnöke – aki szintén jelen volt a hétfői cardiffi csúcstalálkozón – a memorandum aláírása utáni sajtótájékoztatón kijelentette: Észak-Írországnak joga van az ír újraegyesítésről tartandó népszavazáshoz.

Hozzátette: a Sinn Féin nem fog eltűrni egyetlen brit miniszterelnöktől sem olyan kijelentéseket, hogy nincs napirenden ennek a jognak az érvényesítése.

Mary Lou McDonald arra utalt, hogy Andy Burnham brit miniszterelnök minapi észak-írországi látogatásán kijelentette: vannak olyan ügyek, amelyek nem szerepelnek a politika napirendjén, és ezek közé tartozik a referendum kiírása az Ír Köztársaság és Észak-Írország újbóli egyesítéséről.

Az ír és az északír politikában egyaránt meghatározó szerepet betöltő Sinn Féin vezetője a hétfői cardiffi csúcson azonban úgy fogalmazott, hogy Burnham kijelentésével szöges ellentétben „a kelta népek önrendelkezésének megteremtéséhez fűződő jog igencsak napirenden van".

Michelle O'Neill észak-írországi miniszterelnök, a Sinn Féin alelnöke a cardiffi találkozón felszólította a brit és az ír kormányt, hogy 2030-ra tűzze ki az ír sziget újraegyesítéséről tartandó népszavazást.

John Swinney skót miniszterelnök, a Skóciában kormányzó, függetlenségre törekvő Skót Nemzeti Párt (SNP) vezetője kijelentette, hogy „a következő öt évben" ismét népszavazást kell tartani Skócia függetlenségéről.

A skót függetlenségről 2014 szeptemberében már tartottak népszavazást, de akkor az elszakadást ellenzők győztek 55,3 százalékos többséggel.

A skóciai függetlenségi népszavazás újbóli kiírása azonban a brit EU-tagságról 2016-ban tartott referendum óta ismét folyamatosan napirenden van, miután országos átlagban a résztvevők szűk, 51,89 százalékos többsége a kilépésre, a skótok 62 százaléka viszont a bennmaradásra voksolt.

Az SNP azóta rendszeresen hangoztatja, hogy elengedhetetlenné vált az újabb függetlenségi népszavazás, mivel Skóciát egyértelműen kinyilvánított bennmaradási szándéka ellenére London „kiszakította" az Európai Unióból.

Az SNP politikai céljai között is szerepel, hogy függetlenségének elnyerése esetén Skócia önálló országként ismét belép az EU-ba. *(MTI)*

Kína és India a kapcsolatuk javításáról és a határvita rendezéséről tárgyalt

Narendra Modi indiai miniszterelnök és Hszi Csin-ping kínai elnök a kétoldalú kapcsolatok javításáról és a határvita rendezéséről tárgyalt szombaton Újdelhiben, ahol a BRICS-csúcstalálkozó keretében tartott találkozón egyetértettek abban, hogy fenn kell tartani a békét és a nyugalmat a vitatott határvidéken.

A találkozón a két vezető megerősítette elkötelezettségét a határkérdés tisztességes, ésszerű és mindkét fél számára elfogadható rendezése mellett. Hszi Csin-ping szerint a két országnak partnerként, nem riválisként kell tekintenie a másikra, és a határkérdés mellett a gazdasági és kereskedelmi együttműködésben is előrelépésre van szükség.

A felek a kereskedelmi egyensúlytalanságokról, a piacra jutásról és az ellátási láncokról, valamint a közvetlen légi járatok újraindításáról is tárgyaltak. Hszi a két ország közötti személyes kapcsolatok erősítését is szorgalmazta.

India és Kína kapcsolata a 2020 júniusában történt, halálos áldozatokkal járó Galwan-völgyi összecsapás után romlott meg jelentősen. Az incidensben húsz indiai és négy kínai katona vesztette életét, a két ország között pedig azóta is jelentős feszültség van a vitatott határ miatt.

Hszi Csin-ping 2019 óta először látogatott Indiába. A BRICS soros elnökségét idén India tölti be, jövőre pedig Kína veszi át a tisztséget. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Az évszaknak megfelelő idő várható a következő két hétben

Országszerte az időszaknak megfelelően alakul a hőmérséklet a következő két hétben, olykor 28–29 Celsius-fok körüli maximumokkal; szeptember 18. után gyakrabban eshet – derül ki az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) szeptember 14. és 27. közötti időszakra vonatkozó előrejelzéséből. A hétfői prognózis szerint Erdélyben és Máramarosban szeptember 17-ig fokozatos felmelegedés várható, a nappali csúcsértékek átlaga 22–23 Celsius-fokról 27–28 Celsius-fokra, az éjszakai minimumoké 9-ről 11–13 fokra emelkedik, és ez kitart a hét végéig. Jövő héten lehűlés kezdődik, a nappali maximumok regionális átlaga 22, a minimumoké 7–8 fokra csökken. Ekkor gyakoribbá válhatnak az esőzések is, helyenként 15–20 litert meghaladó mennyiségű csapadék hullhat négyzetméterenként. *(Agerpres)*

Kormányfőjelölt kinevezésére készül az elnök

Nicuşor Dan államfő hétfőn közölte, hogy várhatóan még a jövő heti ENSZ-közgyűlésre való elutazása előtt megnevezi a miniszterelnök-jelöltet. A finnországi Rovaniemiben megtartott Európai Sarkvidéki Csúcstalálkozón részt vevő elnök az Euronews Romániának adott interjúban beszélt erről. Mint elmondta, a parlamenti ülésszak kezdetén nagyobb tárgyalási hajlandóságra számított a politikai pártok részéről. „Nem várhatunk tovább, meg fogom nevezni a miniszterelnök-jelöltet. Utána meglátjuk, hogyan alakulnak a dolgok" – mondta. Arra a kérdésre, hogy a jelölésre még a jövő heti ENSZ-közgyűlés előtt sor kerül-e, Nicuşor Dan közölte, hogy ezt a változatot részesítené előnyben. Hozzátette, hogy „több tucatnyi" egyeztetést folytatott a pártok képviselőivel a kormányalakításról. Arra a kérdésre, hogy Alexandru Nazare ügyvivő pénzügyminisztert készül-e felkérni kormányalakításra, nem válaszolt az államfő. Mint mondta, nem szeretné tovább bonyolítani a helyzetet azzal, hogy előzetesen egyik vagy másik irányba mutató kijelentést tesz. *(Agerpres)*

A PNL nem tárgyal az államfő tisztségből való felfüggesztéséről

A Nemzeti Liberális Pártban (PNL) nem tárgyaltak és jelenleg sem tárgyalnak Nicuşor Dan államfő tisztségből való felfüggesztéséről, és nincs olyan „szárny" a párton belül, amely támogatná ezt a kezdeményezést – jelentette ki hétfőn az alakulat szóvivője, Ionel Bogdan. A szóvivő Alina Gorghiu egy korábbi Facebook-bejegyzésére reagált, amelyben a PNL belső ellenzékéhez tartozó képviselő névtelen forrásokat idéző sajtóértesülésekre hivatkozva azt állította, hogy a PNL vezetőségének egy része fontolóra vette az államfő tisztségből való felfüggesztésének támogatását. Gorghiu szerint az információ kiszivárogtatásával az érintettek nyomást próbálhatnak gyakorolni az államfőre a miniszterelnök-jelölés ügyében. A képviselő ugyanakkor úgy vélekedett, politikai felelőtlenség az államfő felfüggesztésével fenyegetőzni pusztán azért, mert valakinek nem felel meg egy lehetséges kormányfőjelölt. *(Agerpres)*

A politikai ostobaság ára

(Folytatás az 1. oldalról)

táplált, ez volt az egyik módja a túlélésének. Mindig félelmet keltett bennünk, hogy a kapitalizmus katasztrófa lesz-e. Elveszítjük a munkánkat, a jólétünket, a hazánkat stb.

Azok, akik félelmet keltenek az emberekben, egy autoriter rezsimet támogatnak, ezért nő az AUR-szimpatizánsok száma is.

A politikusok a közvetlen veszélyre való tekintettel egyszerű és hatékony módszert alkalmaznak a szavazatok vonzására. A konkrét programok javaslata helyett sok vezető inkább reményt kelt, és magát pozicionálja az egyetlen megmentőként.

És most pár szót a helyreállítási tervről (PNRR), amellyel szintén riogatnak. A mechanizmus elve egyszerű volt: az EU kölcsönt vett fel, a tagállamok támogatásokat és kölcsönöket kaptak, a kifizetések pedig a megállapodás szerinti beruházások és reformok végrehajtásától függtek.

A jelenlegi helyzetben nagy azoknak a politikai felelőssége, akik megtárgyalták, jóváhagyták és elfogadták ezt a dokumentumot. Ugyanis a határidő lejárt anélkül, hogy a reformot elfogadták volna. Minden mérföldkövet és beruházást 2026. augusztus 31-ig kellett volna befejezni, az utolsó kifizetési kérelmet szeptember 30-ig kell benyújtani, az európai kifizetéseket pedig 2026. december 31-ig kell teljesíteni. Ebben a szakaszban nincs tere kísérletezésnek, jogalkotási késedelmeknek vagy elhúzódó társadalmi tárgyalásoknak.

Az Európai Unió nem erőltetett Romániára külön bértörvényt. Egy elvet határozott meg: a finanszírozásért cserébe ellenőrizhető eredményekkel járó reformokat kell végrehajtani. A döntés, hogy ezt a reformot merev mérföldkővé alakítsák, amely közvetlen hatással van az egész közszférára, a román államé volt. A valódi probléma nem az európai nyomás, hanem az, ahogyan az állam ezt a nyomást vállalta: megfelelő előkészítés, teljes körű hatásvizsgálat és hiteles végrehajtási stratégia nélkül.

Mert végső soron a szabály egyszerű és megkerülhetetlen: az EU feltételekhez köti a finanszírozást, de nem írja meg Románia közpolitikáját. És amikor az állam rosszul tárgyal saját kötelezettségeiről, és a végsőkig elhalasztja azokat, a felelősség többé nem hárítható át.

A projekt körüli politikai konszenzus máig sem alakult ki, nem volt senki, aki ezt megtette volna. Bonyolult lenne valódi politikai párbeszédet kezdeményezni olyan körülmények között, amikor a kormányzat ideiglenes jelleggel működik, és az új végrehajtó hatalom beiktatásáról szóló tárgyalások még folyamatban vannak. Ebben az összefüggésben a PNRR mérföldköve politikai konfrontáció témájává vált, és a pártok nem vállalták a törvényről való szavazás felelősségét. Nem alakult ki társadalmi konszenzus. Épp ellenkezőleg, különböző szakmai csoportok tiltakozásokat indítottak, sztrájkokkal és nagyszabású társadalmi mozgalmakkal fenyegetőztek, képviselőik pedig azt állítják, hogy még nem látták az egységes bértörvény végleges formáját.

A 770 millió euró jelentős veszteséget jelent, de önmagában nem destabilizálná Románia pénzügyeit – állítják pénzügyi szakértők. A pénz nem konkrét beruházásra szolgál, hanem a PNRR mérföldköveinek eléréséért nyújtott általános kifizetés része. Elvesztésük csökkenti az állam számára rendelkezésre álló európai forrásokat, és arra kényszeríti a kormányt, hogy vagy lemondjon bizonyos kiadásokról, vagy azokat a költségvetésből fedezze.

Egy gazdasági elemző kijelentette: a bértörvény a politikai ostobaság ára. Majd felteszi a kérdést: miért kötöttük meg a saját kezünket, hogy csak az utolsó pillanatig várjunk? Azzal folytatja, hogy a PNRR-t a világjárvány utáni gazdasági fellendülés finanszírozására szolgáló kivételes mechanizmusként hozták létre. Nem az Európai Unió új gazdasági alkotmányaként, és nem is az elmúlt évtizedekben a tagállamok által elmulasztott összes reform kötelező leltárjaként. A politikai stílusnak ára van. A lustaságért, a figyelmetlenségért, a professzionalizmus hiányáért, a trükközésért és a halogatásért előbb-utóbb fizetni kell.

A teljes jogkörű kormány még ma sem körvonalazódik. A pártok nem tudnak közös nevezőre jutni, a válság pedig mélyül.

Közeledik egymáshoz a PSD és az AUR

A szocdemek a közrádiót, a szélsőjobb a köztévét kapta meg

Nagy-Bodó Szilárd

Múlt kedden új ideiglenes vezetőket nevezett ki a parlament a román közszolgálati televízió és közrádió élére. A kinevezés előzménye, hogy az Alkotmánybíróság korábban alkotmányellenesnek nyilvánította a közszolgálati televízió és a közszolgálati rádió igazgatótanácsainak összetételét. Ennek következményeként megszűnt Adriana Săftoiu (SRTV), illetve Robert Schwartz (SRR) korábbi vezetői kinevezésének jogi hatálya. Az új vezetőket a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) javasolta.

A televíziót ideiglenesen Sorina Matei újságíró, a közrádiót pedig Răzvan Dincă vezeti. A kinevezéseket a parlament egyesített házbizottságai hagyták jóvá. Sorina Mateit a Románok Egyesüléséért Szövetség, Răzvan Dincăt pedig a Szociáldemokrata Párt javasolta, a döntést pedig a két párt mellett a szuverenista erők, köztük az SOS Románia képviselői is támogatták. Răzvan Dincă 2021 és 2025 között már vezette a román közszolgálati rádiót, szintén a PSD javaslatára.

A szavazást követően Petrişor Peiu, az AUR szenátora beismerte, hogy háttéralkut kötöttek a szociáldemokratákkal. A szélsőjobboldali párt politikusa úgy fogalmazott az újságíróknak: „Tudtuk, hogy átmegy, és mi is megszavaztuk az ő emberüket a rádiónál”. Ezzel szemben a PSD részéről Daniel Zamfir szenátor igyekezett enyhíteni az együttműködés látszatát, viszont ő is elismerte a támogatást, és azt is hozzátette, hogy állítása szerint az előző igazgatóval, Adriana Săftoiuval nem értettek egyet, és Sorina Mateit „szakmailag alkalmasnak” tartották a tisztségre. Ez az első alkalom, hogy az AUR, ha csak ideiglenesen is, de vezető tisztséget szerez egy állami intézménynél.

Sorina Matei szakmai útját a Maszol összegezte, eszerint 1997 és 2003 között a Jurnalul Național munkatársa volt, ezt követően az Antena 1 és az Antena 3 televíziónál dolgozott politikai riporterként. Később a B1TV-nél, a România TV-nél, a Digi24 hírtelevíziónál, majd az Aleph Newsnál dolgozott. Legutóbb a Gândul szerkesztőségét erősítette. Ebből arra lehet következtetni, hogy nem tartozik a keményvonalas szélsőségesekhez, illetve tagadhatatlan a szakmai múltja, viszont attól sem lehet elvonatkoztatni, hogy az AUR jelöltjeként kapta meg ideiglenesen a köztévé vezetését.

Csoma Botond, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője, a szövetség szóvivője arról beszélt a parlamenti szavazást követően, hogy nem hangzott el semmilyen indoklás, csak bejelentették a neveket, a PSD és az AUR – kiegészülve az SOS Románia párttal – pedig megszavazta a jelölteket.

A köztévé és a közrádió ideiglenes vezetőinek a megszavazása egy újabb jele annak, hogy egyre jobban közeledik egymáshoz a PSD és a magát szuverenistának nevező tábor. Mindez egy olyan időszakban történik, amikor hallgatólagosan átment a szenátuson az AUR 2023. március 15-én beterjesztett törvénytervezete, ami a román zászló megcsókolgatására kötelezné a tisztégviselőket és a diákokat, továbbá minden megyében kellene létezzen egy tér, amit a trikolórról neveznének el, és ahol egy 30 méteres rúdra felállítanának egy román nemzeti lobogót. A kérdésben a döntő ház a képviselőház lesz, azonban joggal merül fel a kérdés, hogy egy olyan politikai környezetben, ahol egyre inkább az AUR a trend meghatározója, melyik párt fog ez ellen szavazni? A tervezet értelmében az a tisztségviselő, aki nemzeti ünnepeken, ceremóniákon nem csókolja meg a zászlót, 10.000 lejes büntetést kaphat.

A közmédiát érintő parlamenti szavazás előzménye az is, hogy alig egy héttel korábban, a parlamenti őszi ülésszak első napján robbant ki a botrány, amelynek során a PSD, az AUR és az SOS Románia egy írásos paktummal felrúgta a ciklus elején kötött parlamenti megállapodást. Ezzel a szélsőjobboldali pártokat juttatták tisztségekhez a képviselőház állandó bizottságában, kiszorítva a korábbi jobbközép partnereket, a Nemzeti Liberális Pártot (PNL) és az USR-t. Ezt az RMDSZ mind a 17 jelen lévő képviselője is megszavazta, a szövetség a kényszerhelyzettel és a „magyarkártya” fenyegetésével magyarázta a döntését, elmondásuk szerint ellenkező esetben elveszítették volna az egyetlen háznagyi tisztségüket. Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke jelentéktelen adminisztratív ügynek titulálta a történteket. A szeptember 8-i szavazás viszont már egyáltalán nem nevezhető annak, hiszen ennek értelmében a PSD–AUR-szövetség átveszi a legfontosabb állami médiaintézmények fölött a kontrollt. Ehhez az RMDSZ nem járult hozzá.

A közmédia ideiglenes elnöki tisztségeiről szóló szavazás mellett pedig azt sem szabad elfelejteni, hogy május eleje óta csak ügyvivő kormánya van az országnak. Egy ilyen helyzetben pedig kimondottan sötét forgatókönyveket is jelezhet a PSD és az AUR együttműködése és együtt szavazása.

Ünnepélyes tanévnyitó a marosvásárhelyi Sapientián

(Folytatás az 1. oldalról)

unitárius lelkész kért áldást az előttünk álló tanévre, útmutatást és mély gondolatokat adva a hallgatóknak.

A lelki indíttatást követően a hivatalos köszöntők sorában *dr. Farkas Csaba* rektorhelyettes köszöntötte az egyetemi közösséget. Beszédét a mindennapi elindulások örök kérdésére építette: „Van egy kérdés, amely sokszor elhangzik az ember életében. (…) Megvan minden?” – tette fel a kérdést, megidézve a gyermekkori iskolakezdést és az egyetemi kapukhoz érkezést. Beszédében kitért a 25 éves Sapientia jubileumára, valamint a modern kor kihívásaira is, hangsúlyozva az önálló gondolkodás értékét: „A mesterséges intelligencia részese lesz annak a világnak, amelyben éltek és dolgozni fogtok, ez kétségtelen. Meg kell tanulnotok érteni, használni és kritikusan viszonyulni hozzá, de egy dolgot ne adjatok át neki: a saját gondolatokat”.

Ezt követően *Percze László* konzul, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának képviselője osztotta meg gondolatait, hangsúlyozva az erdélyi magyar felsőoktatás támogatásának fontosságát. *Dr. Domokos József* dékán beszédében a kar idei kihívásaira és sikereire fókuszált, majd a Hallgatói Önkormányzat nevében *Lakatos-Berényi László*, az összerázó hét főszervezője szólalt fel, aki a diákéletbe való bekapcsolódás és a közösségépítés jelentőségére hívta fel a figyelmet.

Az ünnepség egyik leginkább emlékedett pillanata a gólyák fogadalomtétele volt, amelyet a friss hallgatók dr. Domokos József dékán vezetésével, állva mondtak el, hivatalosan is a Sapientia polgáraivá fogadva ezzel magukat.

A hivatalos ceremónia végeztével a zsúfolt aula közönsége pillanatok alatt birtokba vette a folyosókat. A nyári szünet utáni újratalálkozások öröme, a hangos nevetések, az élménybeszámolók, valamint az új terek és egymás felfedezése pezsgő élettel töltötte meg az egyetemet.

Fotó: Sófalvi Szidónia

Őszi nagytakarítás

Kuszálik Péter

Nem tudnám megmondani, hogy hány cédulát, jegyzetlapot írtam tele és dobtam el, ezért meg se próbálkozom a becsléssel. Hetenként ritkítok, de állandóan újak képződnek. Nem számíthatok arra, hogy a Teleki Téka átveszi azt a fásládányi cetlit, ami még itt várakozik (polcokon és dobozokban, nagy gemkapcsokkal összetűzve), ezért időnként összemarkolok valamennyit, és kidobom. Mivel a tragumúrák feszült várakozása ellenére sem sikerült beüzemelni a digitális-dizájnos ‘hulladékszigeteket’ február óta, a zacsit a nagy kék ládába ejtem: ‘hasznosuljatok békében’!

• Ez év jan. 13-án jelent meg az a szövegem, amelyet az „Erdély hazavár” program / projekt kapcsán fogalmaztam. Az UDMR hirdette meg, de sehol sem láttam a számszerű eredmények listáját; nem név szerint, mert azt nem lehet, és nem is célszerű, csupán egy tenyérnyi összefoglalót: Szilágy megyébe 42 család költözött vissza, Gyergyóba pedig 2547 agglegény stb. A „Legerdélyibb karácsonyi történet” címmel összefércelt kis klip már eltűnt az erdei mogyorók (= erdélyi magyarok) médiafelületeiről, ám aug. 12-én a városban megláttam azt a svájci rendszámú gépkocsit, amelyik a szívhez szóló (a fiatalokat hazahívó) filmecske mellékszereplője volt. A látomással felérő villanás azt jelenti, hogy a kisgyerekes család hazatért, csak még nem honosították a kocsi rendszámát. Helyes, nem ez volt a legfontosabb teendő. Az eltelt fél év alatt két ismerősöm is visszajött (Daniela az egyik skandináv országból, Nicu az Újvilágból), akiknek örömmel gratuláltam, mondván: engem is hazakergetne a honvágy (szerencsém volt, mert megspóroltam az oda-vissza repülőjegyet, a többi költségről nem is beszélve). Reményeim szerint karácsonyig megtudom a választ, s akkor ‘ad acta’ tehetem a ‘hányan tértek vissza a hon kebelére’ kérdést. A cikkhez írt jegyzeteket most útjukra bocsátom, helyettük rég nem látott arcokat (= hazatérőket) keresek a vásárhelyi utcákon.

• Vegyes csomókban állnak a cédulák, mert nem találtam meg azt a ‘vörös fonalat’, amely segíteni tudna a rendszerezésben. Ezzel magyarázható, hogy most egy frissebb cetli következik, ez áll rajta: „Az április 12-i bukás után már nemigen néztem a magyarországi tévét, ám egy számottevő hír mégis eljutott hozzám. O. V. megnevezte a fő információs forrásait: a fociújságot és a *Vadhajtások* című ‘véleményformáló izét’. Elgyengültem, csak legyintésnyi erőm maradt”. Korábbi információk alapján tudom, hogy a bukott kormányfő imádja a labdarúgást, ezért a fociújság nem okozott különösebb meglepetést, ám a *Vadhajtások* említése erős érzelmi hullámzást keltett. ▪ Több alkalommal is emlegette: tudja, hogy rövidebb lesz az uralkodása a Ferenc Jóskáénál, s ha menni kell, a felcsúti futballpálya környékén képzeli el magát a közeljövőben. ▪ Lesz ideje rendezgetni az emlékeit, pl. azt az eseményt, amelyről a *Nemzeti Sport* számolt be a NER-korszak hajnalán: „Felejthetetlen futballdélután Nagyváradon (2010. nov. 13.)”. Dicsőséges idők voltak azok, kár, hogy árnyék vetült a sikerre. A magyar öregfiúk válogatottja 5–3-ra verte az erdélyi öregfiúkat, s a Puskás Ferenc Akadémia fiataljai is jobbak voltak a Partium FC-nél [e fociklub elnöke és a centenáriumi gálamérkőzés főszervezője Tőkés Máté volt (T. László fia, aki akkoriban az Európai Parlament alelnöke és az esemény házigazdája volt)], de nem ez volt a baj. T. Máté főszervezőként bejelentette, hogy a gálamérkőzés bevételét a magyarországi vörösiszap-katasztrófa károsultjainak a megsegítésére ajánlják fel. Ámde: kompakt szittya tömeg helyett mindössze 1500–2000 ember váltott jegyet, az ebből befolyt pénzösszeg elenyésző lett (abból talán még a különvonat költsége sem térült meg). A sajtóban komoly kritika tárgya volt, hogy a látványosnak szánt jótékonysági összeg a rossz szervezés és az alacsony nézőszám miatt szinte láthatatlanná aszott. Az erdélyi lapok (*Új Magyar Szó*, *Krónika*) sajnálkozva állapították meg, hogy a gála nem tudta megmozgatni a helyi magyarságot. Úgy fogalmaztak, hogy a rendezvény ‘elitista’ maradt: a VIP-páholyokban pezsgőző politikusok és a budapesti vendégek gyászos kontrasztban voltak a didergő maroknyi közönséggel (*internet*).

• A Krasznahorkai-legendához írt följegyzések közül csak egy maradt meg, az egyik doboz sarkába bújva. A *Sátántangó* című filmmel kapcsolatban írta valamely Harci Manci az egyik üzenőfalra: „Egyoldalú, beteges, szélsőségesen túlzó, depresszív ábrázolás. Elviselhetetlen. Abnormális, mesterkélt film. Sznobok csüngtek rajta anno. Ott szenvedtek, majd elaléltak, hogy *micccsodda* művészet…” Ő így látta. Én nem néztem meg, így véleményt sem alkothatok.

• A szobrokkal kapcsolatos témakörből a sztálini korszak egyik cikkét idézem. Puskás Sándor, a Ion Andreescu Képzőművészeti Intézet VI. éves hallgatója most fejezte be Barabás Béla mellszobrát, ezután „teljes lendülettel dolgozik Józsa Béla életnagyságú szobrán, s egy békeharcos, jenki-ellenes tüntetésen résztvevő nő alakjának vázlatán”. Puskás „tudatosan s igazi művészre valló nagy szenvedéllyel állítja tehetségét a dolgozó nép szolgálatába”; merthogy az igazi művészeknek minden korban a megrendelő igénye és ízlése szerint kellett dolgoznia, ha jól akartak keresni. ▪ Manapság már magyarázni kell a „jenki” szót, Sztálin idején egyenértékű volt az ‘utálatos féreggel’ vagy a ‘kicsontolt medúzával’. Az értelmező szótár szerint: „jenki *fn gúny* Az USA-nak angolszász, jellegzetesen amerikai polgára. (jelzőként) Erre jellemző. ~ fölényeskedés.” Ez volt 1978-ban, a 2003-as kiadásban már „~ magabiztosság” szerepel. (Khm. Így szól bele a politika a szavak magyarázatába; a legfrissebb értelmezés a következő elnökválasztásig várat magára.)

• Az utolsó cetli a rakás tetején áll. „Ki nem találná, mi az, ami Sulyok Tamásnak van, de Baka Andrásnak nincs. (…) Az új köztársasági elnöknek még nincs hivatalos oldala a Facebookon.” (*index.hu*, aug. 12.) ▪ Na, Hermina, erre varrjál gombot! ▪ Még gondolkodom, hogy mi történjék e tragikus hírrel: kombattív pamfletet írjak erről az eseményről, avagy a magyar újságírás végállapotáról komponáljak gyászindulót?

Bekecsi táblaavatás

Dr. Ábrám Zoltán

A Mária-út (Via Mariae) különböző Mária-kegyhelyeket és az útvonal mentén elhelyezkedő vallási, történelmi, kulturális értékeket összekötő zarándok- és turistaút, amely kelet-nyugat irányban kapcsolatot teremt Mariazell és Csíksomlyó között. Az útvonal egy nagy keresztet rajzol ki Közép-Európa térképén, egy zarándokút-hálózatot alakítva ki. A mintegy száz kilométeres Maros megyei szakasz Nagysármást és Sóváradot köti össze, ennek kiépítését és karbantartását az Erdélyi Kárpát Egyesület Marosvásárhelyi Osztálya végzi.

Megyénk területén a fő útvonal lila színű, míg a narancssárga szín az alternatív útvonalakat jelzi azok számára, akik zarándoklatuk során más kegyhelyeket is fel szeretnének keresni. Ilyen alternatív útvonal jött létre a nyárádselyei római katolikus plébánia és a sóváradi tévétorony között, áthaladva a Bekecs-tetőn, érintve a bekecsi kápolnát, amely 6-6 kilométer távolságra fekszik mindkét leágazódástól. Kisboldogasszony hetében, éppen Mária-napon információs tábla felavatására került sor a Bekecs-tetőn.

Maros megyében az EKE égisze alatt folyamatosan sok önkéntes munkája, ideje és önzetlensége révén biztosítva van az útjelzők festése, felújítása. Időszakonként bejárnak egy-egy útszakaszt, hogy a zarándokok, a természetkedvelők számára biztonságosan követhető legyen az út. „A Mária-út összeköti a településeket, a szent helyeket és a közösségeket, és összeköt bennünket a természettel is. Kívánom, hogy e tábla sok-sok zarándoknak és kirándulónak legyen segítségére! De kívánom azt is, hogy amikor valaki megáll előtte, ne csak azt nézze meg, merre vezet tovább az út, hanem érezze azt is, hogy egy közösség munkája és szeretete kíséri őt ezen az úton. Legyen ez a tábla egy újabb jel, amely mutatja nekünk: van út előttünk, és mindig van hová továbbindulni” – szólt a több tucat jelenlevőhöz, a zord idő ellenére az egynapos zarándoklatot bevállalókhoz *Szilágyi Eszter* (fotón), „a Mária-úti EKE-sek szíve-lelke”.

Beszédében *Szabó Árpád* megyei tanácsos (korábban a Maros Megyei Tanács elnökhelyettese) kitért a Bekecs-tetőn egy korábbi kőkereszt helyére felépülő kápolna történetére, melynek alapkőletételére két évtizeddel korábban, felavatására 2011 őszén került sor. Ismertette a térség polgármesteri hivatalainak a szolidaritási alapjából létrejövő keresztút történetét, és reményét fejezte ki, hogy a kápolnával párhuzamosan felépülő harangtorony szálláshellyé alakul a zarándokolni, kirándulni vágyók számára.

Péterfi Attila, a Mária Út Egyesület erdélyi elnöke a találkozások és a hídszerep fontosságára, valamint a népeket, nemzeteket, felekezeteket, szent helyeket, közösségeket és családokat összekötő M betű jelképére hívta fel a figyelmet. A mai táblaavatás immár jelképesen összeköti a Bekecs vonulatát Csíksomlyóval, majd azon túl a háromszéki Perkő kápolnájával.

Az információs táblát *Lukács Sándor* nyárádselyei plébános áldotta meg. A zarándokok előtt kinyitotta a kápolnát, amely évente háromszor feltétel nélkül nyitva áll a hívek előtt: május első vasárnapján a szent kereszt megtalálására emlékezve, a védőszent, Szent Antal napján, valamint az őszi lovasnapokon. Kívánatos ugyanakkor, hogy minél több olyan alkalmi rendezvény megszervezésére kerüljön sor a Bekecsen, amikor a templomajtók megnyílnak. A közösségeken múlik immár, hogy zarándoklatot, kirándulást szervezzenek Marosszék „szent hegyére”.

A jelenlevőket üdvözölte *Suciu Adrian* a Nyárádszeredai Polgármesteri Hivatal részéről. A bekecsi táblaavatáson az is elhangzott – felhívásként – az illetékes hatóságok felé, hogy vigyázzunk arra, hogy a Bekecs az utánunk jövő nemzedéknek is a természeti feltöltődés és nyugodt pihenés helye legyen, és a csendet ne a motorzaj szakítsa meg.

Erdélyi Mesterségek Ünnepe negyedszerre

Agyagból születő alkotói világok a várban

Nagy Székely Ildikó

A hét végén népi kincsek és kincsteremtők fogadják a marosvásárhelyi várba látogatókat. A szeptember 18–20. között negyedik alkalommal megrendezésre kerülő Erdélyi Mesterségek Ünnepén az agyag és a kerámia kapja a főszerepet, emellett a száz éve született Kallós Zoltán emléke előtt is különleges programsorozattal tisztelegnek a szervezők. A háromnapos rendezvény kínálatát péntek délelőtt sajtótájékoztatón körvonalazták az illetékesek az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány Sáros utcai székhelyén.

– Az Erdélyi Mesterségek Ünnepével egy régi vágyunk vált valóra. A mesterségek ünnepe nem erdélyi találmány, a magyarországi Népművészeti Egyesületek Szövetsége ugyanis negyven éve szervezi a budai várban. Arra gondoltam, hogy mivel az erdélyi mesterségek legalább akkora súllyal bírnak, és sok esetben élő módon vannak jelen térségünkben, nekünk is meg kellene ezt a rendezvényt valósítani. Erre ideális helyszín a marosvásárhelyi vár, és mivel a városvezetés is mellénk állt, az elmúlt négy évben mindig megkaptuk ezekre a napokra a vár területét. Nemcsak magyar, hanem román és szász kézműves mesterségeket is szeretnénk bemutatni ezen a rendezvényen, ezért a kezdetektől partnerünk a nagyszebeni ASTRA Múzeum. Természetesen az Erdélyi Mesterségek Ünnepe nem csak a kézművességről szól, hiszen ott, ahol vásárt tartanak, a zene és a tánc is jelen van. A programban így több koncert, gyermekelőadás és bábelőadás is helyet kapott. Elsősorban a családokat várjuk a várba, kicsiket és nagyokat egyaránt, hogy eltöltsenek velünk néhány tartalmas napot, a rendezvény alapkoncepciója ugyanis az, hogy ne csak egy vásárba jöjjenek el a látogatók, hanem közelről tapasztalják is meg annak a mesterségnek a csínját-bínját, amelynek a kiállított tárgyait akár meg is lehet vásárolni. Nagyon ritka mesterségek is megjelennek ebben a környezetben, ilyen például a taplászat, amiről magam is nemrég hallottam először – mondta *Kelemen László*, az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány elnöke.

Fotó: Nagy Tibor

A tapasztalatcsere tere

Karla Roşca, az ASTRA Múzeum szakembere az általa képviselt intézmény és az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány hároméves együttműködéséről szólt, ami célja Erdély és Románia kulturális örökségének népszerűsítése. A múzeum az idei központi témához igazodva kiváló fazekasmestereket hoz Marosvásárhelyre, akik a fazekasság és a kályhacsempe-készítés mesterségét mutatják be az érdeklődőknek – tette hozzá a szakember, majd hangsúlyozta:

– Örömmel látjuk azt az innovatív szemléletet, amely a vásárt interaktív fazekasműhelyekkel kapcsolja össze. Egy ilyen vásár nem pusztán értékesítési helyszín, hanem a párbeszéd, a tapasztalatcsere tere. A szakemberek feladata segíteni abban, hogy a fazekasközpontok hitelessége a külső változások ellenére is fennmaradjon. A hagyományos központok eltűnhetnek, de a fazekasmestereknek lehetőségük van visszanyúlni a hagyományos edénytípusokhoz, és kortárs formában, a régi technikákat megőrizve újragondolni azokat.

Karla Roşca néhány olyan kézműves nevét is megemlítette, akik jövő hét végén Marosvásárhelyen lesznek, köztük a 18–19. századi zilahi fazekasság hagyományát őrző Csibi Magdát és Csabát, valamint a csíkszeredai Dániel Sándort, akinek mesterségét a fia viszi majd tovább.

140 kézműves, 84 szakmai bemutató

Kolozsi Ildikó, az Erdélyi Kézműves Egyesületek Szövetségének elnöke kiemelte:

– A kézművesfesztiválok igazi varázsát a hagyomány és az emberi alkotóerő találkozása adja, ám a rendezvényt az emeli ki a klasszikus vásárok sorából, hogy a szakmai programok szervesen színesítik és erősítik az Erdélyi Mesterségek Ünnepét. Az idei esztendő kiemelt témája az agyag, a szakmai előadások, kerekasztal-beszélgetések és kiállítások ezer szállal kötődnek ehhez az ősi mesterséghez.

A rendezvényre közel 140 alkotó érkezik legalább 15 különböző térségből: Maros megye több településéről, a Székelyföldről, a Barcaságból, Csángóföldről, a Mezőségről, a Szamos mentéről, a Partiumból, illetve Bihar megyéből és magyarországi műhelyekből, illetve közösségekből. Huszonöt erdélyi és csángóföldi kézműves civil tagszervezet, valamint két anyaországi partnerintézmény – a Nádudvari Népi Kézműves Szakgimnázium és Kollégium, valamint a győri Kovács Margit Iparművészeti Szakiskola – is csatlakozik a programokhoz, két magyarországi egyesület pedig a Népművészeti Egyesületek Szövetségének delegációjában vesz részt az ünnepen, amelyen a nemzetközi jelenlétet egy bolgár kézműves házaspár is erősíti. A látogatók közel harminc hagyományos mesterséggel találkozhatnak, a fazekasság és a kerámiaművesség mellett a szövés, a hímzés, a nemezelés, a bútorfestés, a gyöngyfűzés, a kosár- és gyékényfonás, a bőrművesség, a fafaragás, a tűzzománckészítés az üvegfúvás és a ritka taplászat is képviseltetik. Nyolcvannégy kézműves munka közben enged betekintést mestersége kuliszszatitkaiba.

A látogatók három nap alatt 56 programpontból válogathatnak. A rendezvény két különleges kiállítással tiszteleg a száz éve született Kallós Zoltán emléke előtt: a Kallós Zoltán-vándorkiállítással, valamint a néprajzkutató fotógyűjteményéből összeállított tárlattal. Emellett még további három kiállítás nyílik: a Kéz formálta, tűz égette – A népi kerámia hagyományai Erdélyben című tárlat, valamint a Bagossy Sándor munkáiból és a Marx József Fotóklub anyagából összeállított kiállítás.

Népi matatófal, gólyalábasok, körhinta

Az Erdélyi Mesterségek Ünnepén a fiatal korosztály sem unatkozhat, népi matatófal, óriáskifestő és -társasjáték, kézműves foglalkozások, gólyalábasok és körhinta is vár a kicsikre. Szombaton és vasárnap összesen 27 kézműves-tevékenységbe lehet majd bekapcsolódni nyolc különböző időpontban, a foglalkozások egyszerre több műhelyben zajlanak.

A szakmai program hét előadásból és két kerekasztal-beszélgetésből tevődik össze, utóbbiak a kézműves alkotások zsűriztetésének kérdéseit és a fazekasoktatás lehetőségeit járják körbe. Emellett négy kötetbemutató is lesz: Péter Alpár és Várallyai Réka, Jókainé Gombosi Beatrix, Nagy Botond, valamint Kiss Gabriella munkáját ismerheti meg a nagyérdemű.

A zenei kínálatot hat koncert teszi maradandó élménnyé, többek között a Heveder zenekar, az Üsztürü és a Góbé lép fel. A rendezvény utolsó napján három díjat adnak át idős fazekasmestereknek. A programban egy különleges közösségi kezdeményezés is szerepel: Nagy Mari és Vidák István Népművészet Mestere díjas textilművészek közös nemezelésre hívják az érdeklődőket, akik között később kisorsolják az együtt készített munkát.

Nyárádkarácson

SZERKESZTETTE: **SZER PÁLOSY PIROSKA**

Infrastruktúra-fejlesztés Nyárádkarácson községben

A kistelepülések sem maradnak ki

Nyárádkarácson község lakosságának egy része történelmi jelentőségű megvalósításként éli meg az évtizedek óta várt aszfaltozást a mellékúthálózatán. Az utóbbi időszakban a községben kiemelt figyelmet fordítanak az infrastrukturális hálózatok korszerűsítésére, ami a helyi lakosok életszínvonalának növeléséhez és a falvak felértékelődéséhez vezet. Mivel nincs elegendő pénzforrás, hogy a község teljes úthálózata aszfaltburkolatot kapjon, arra törekednek, hogy az Anghel Saligny program keretében minden település részesüljön bizonyos mértékben az aszfaltozási munkálatokból – hangsúlyozta *Bodó Károly Gyula* polgármester.

Bodó Károly Gyula polgármester

Három pályázatot nyújtottak be, ezek közül egyet nyilvánítottak nyertesnek, így abból gazdálkodtak az utak korszerűsítése során. A 10 millió lej értékű pályázat önrésze hárommillió lej, ezáltal az utak alapozása, a kövezés, aszfaltozás, hidak, áncok felújítása reménhetőleg a lakosság közérzetére is jó hatással lesz.

A községben 400 hidat kicserélnek

Az aszfaltozást jövő év novemberéig kell befejezni, de jól haladnak vele, Káposztásszentmiklóson egy hosszabb szakaszon, Hagymásbodonban a templomig sikerült leaszfaltozni az utat, Somosdon egyelőre az előkészítő munkálatok zajlanak, a keskenyebb útszakaszokon fedett vízelvezető áncokat alakítanak ki. Nyolc településen nyolc kilométernyi útszakasz kap aszfaltburkolatot, és összesen 400 hidat cserélnek ki. Öt kilométeres szakaszra az Anghel Saligny országos beruházási program révén nyertek támogatást, 3,3 kmre pedig az AFIR vidékfejlesztési ügynökségen keresztül nyújtottak be pályázatot. A Vidéki Beruházásokat Finanszírozó Ügynökséghez (AFIR) benyújtott, 3,3 kilométeres útszakaszra kiírt közbeszerzési versenytárgyalást megóvták, addig az a munkálat nem kezdődhet el.

Hagymásbodon és Marosvásárhely között az 1,5 kilométeres keskeny útszakasz szélesítésének a projektjét újra kellett tervezni, mivel az utóbbi évtizedben a beruházók által a bodoni határba épített lakások miatt megnőtt a lakosság lélekszáma, és az új tanulmányba gyalogjárdát, valamint esővíz elvezetésére szolgáló árkot is kell tervezni.

A községben a szennyvízhálózat vezetékrendszere kiépült, folyamatban van a 13 szivattyúállomás felszerelése. A szennyvízhálózat kiépítése két projekt, egy 5 és egy 30 km-es hálózattal valósult meg, és nemsokára üzembe helyezik, már csak a kisebb javítások, ellenőrzések és szivattyúk szerelése van hátra. Nem kevés fejtörést okoztak a szennyvízhálózaton dolgozó cégek, a Fintaházán található szennyvíztelepet is végül egy harmadik cég fejezte be, mivel az előző kivitelezőktől az önkormányzat nem volt hajlandó átvenni a nem megfelelő minőségű munkálatot, és szerződést bontottak. Az építőanyagok időközbeni drágulása miatt 5,3 millió lejes kiegészítést kaptak, így az elvégzett munkálatokat ki tudták fizetni – mondta a községvezető.

A vezetékes vízre folyamatosan kapcsolódnak, a nyárádszeredai víztisztító állomástól nyerik a vizet, új tisztítóállomás van Somosdon is. A szivattyúállomás a bodoni tetőn található víztartályba nyomja a vizet, ahonnan szabadeséssel kerül a vezetékekbe.

A községben 130 térfigyelő kamera működik – hívta fel a figyelmet Bodó Károly Gyula községvezető. Talán ennek is köszönhető, hogy bűncselekményekről az utóbbi időszakban nincsenek bejelentések. Az előző évekhez képest idén a vaddisznóállomány nem okozott jelentősebb károkat a termésben, legalábbis nem jelentették, a községbe látogató medvék azonban rendszeresen dézsmálják a mezőn a termést. A körzeti vadászegyesület munkatársa szerint hozzávetőleg húsz egyed látogatja a község településeit, leggyakrabban Hagymásbodont és környékét. Emberre nem támadott a medve, de a lakosság rettegésben él.

Augusztus végére az árkiegészítésnek köszönhetően sikerült befejezni a napelemekkel felszerelt szolgálati lakásokat, amelyekre a községben dolgozó, saját lakással nem rendelkező ingázó pedagógusok, orvosok, gyógyszerészek pályázhatnak majd. Az épület udvarán töltőállomás van felállítva.

• Lezárult az országos ingyenes kataszterezési program, az ideiglenes telekkönyvek átvétele során azonban több mint 6.000 óvást nyújtottak be a tulajdonosok. 2022 óta tervezték az utcanévadást és az épületek újraszámozását, amit falugyűléseken döntöttek el a lakosok. Ez régóta szükségszerű volt, mivel a településeken mindössze egy-két utcanév létezett. Uniós forrásokból új elektronikus személyazonosságit készítenek ingyenesen, a lakosság támogatásaként az önkormányzathoz a marosvásárhelyi lakosság-nyilvántartó hivatal mozgó csapata szállt ki, és a kérelmek benyújtását leegyszerűsítették.

A középületek számára a saját áramtermelést napelempark létesítésével oldják meg, amelyet Csiba és Szentmiklós között az önkormányzat 40 áras területére telepítettek – mutatta meg Nagy Csaba alpolgármester. Mint jelezte, nem mellékes, hogy szükség esetén bővíthető, mivel a terület nagysága ezt lehetővé teszi. Az önkormányzat épületén is napelemek biztosítják a saját fogyasztásra szükséges áramot – hangsúlyozta.

• A községben szervezett kulturális eseményekkel a közösség megtartó erejét szolgálják. Új kenyér ünnepén községi napot szerveztek Csibán, az iskola udvarán, és amíg igény van rá, minden évben megtartják. A község településeiről érkezett csapatok bográcsgulyást főztek, ebből részesültek a jelenlévők. A költségvetésből csak a fellépőket fizették, a többi kiadást támogatásokból fedezték. Augusztus 2-án a Nyárádkarácsonyfalvi Tulipán Gazdakör a nyárádkarácsoni önkormányzat támogatásával hetedik alkalommal szervezte meg a hagyományos aratóünnepséget, idén a rendezvény házigazdája Folyfalva volt.

60 hektár termőföldet sajátítottak ki

A Marosvásárhely–Németvásár közötti autópálya-építés miatt Nyárádkarácson községben mintegy 60 hektár jó minőségű szántóföldet sajátítottak ki, de kártérítésről sajnos egyelőre nem voltak tárgyalások, pedig a termőföldek nagyon sok gazda megélhetését jelentették.

Készül az autópálya Somosdnál

A község lakosait bosszantó – és a háztartási gépekben kárt okozó – egyre gyakoribb áramkieséseket is a középfeszültségű vezetékeken – a szolgáltató hathatós intézkedése nélkül – az útépítés számlájára lehetne írni, de a felelősséget a beruházó sem vállalja fel. Az autópálya-építés fő hozadéka, hogy tehermentesítik a Nyárád menti településeket átszelő megyei út teherforgalmát, az ingatlanokkal és termőföldekkel rendelkező érintettek számára azonban ez sovány vigasz. Elsősorban a Somosdon, Szentmiklóson, Folyfalván területekkel rendelkezőket érinti a beruházás.

Míg a felüljáró elkészül, Fintaházára csak Ilencfalváról lehet bejutni. Ugyanakkor Somosd határában is lencsevégre kaphattuk a gőzerővel zajló építési munkálatokat. Az első, 24 kilométeres, Marosvásárhely és Nyárádszereda közötti szakaszon a munkálatokkal jól haladnak. Ezen a részen már a próbaaszfaltot is leterítette az Ozaltin Insaat Ticaret Ve Sanayi AS–Infravis török–román cégtársulás, a kivitelezés kezd egyre látványosabbá alakulni.

A fintaházi felüljáró Fotók: Nagy Tibor

A termés és a közösség ünnepe

Szüreti mulatság Kelementelkén

Jubileumi alkalomhoz érkezett a nagy szőlészeti és borászati hagyományokkal rendelkező Kis-Küküllő vidékének évente megrendezett ünnepe, a kelementelki szüreti mulatság. A szüret nemcsak a munka gyümölcsének beérését jelenti, hanem alkalom a találkozásra, a közös ünneplésre és a hagyományok megélésére – hangzott el a múlt szombati eseményen.

Gligor Róbert László

Immár tizenötödik alkalommal rendeztek szüreti mulatságot a kelementelki szőlőhegy aljában a Kis-Küküllő középső szakaszának szőlősgazdái és borászai, amelyre barátaikat is meghívták. Reggel Württemberg-huszárok vezetésével indult zene- és énekszóval hívogató menet Gyulakuta és Balavásár községek településeire, a menetben ott volt a polgármester és a hegybíró hintaja, a szekérre ült fiatalok kezéből a kereplő sem hiányzott. 13 órára a menet visszatért a rendezvény helyszínére, és a hegybíró megtette jelentését a szervező Kisküküllő Borrend nagymesterének, s ezzel kezdetét vette az ünnepélyes megnyitó.

Jakab Sándor nagymester szerint ez a rendezvény is része annak, amit rendjük 15 éve tesz a térség szőlészete és borászata, valamint a borturizmus fejlesztése érdekében a hagyományos János-napi boráldás, a Vince-napi venyigeáldás, a nemzetközi balavásári borversenyek, az aranyérmes borok bemutatása, valamint számos borkóstoló, borvacsora szervezése mellett. Azt sem hagyta szó nélkül, hogy a vidék önkormányzataitól sem anyagi, sem infrastrukturális támogatást nem kaptak, így csak az évről évre melléjük álló magánvállalkozások támogatásával tudják megszervezni ezt az eseményt.

Hagyomány, örökség, hála

Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának külgazdasági attaséja, *Csuzy Fanni* arra mutatott rá, hogy ez a szüreti mulatság nemcsak a helyi gazdák és borászok munkája gyümölcsét ünnepli, hanem a Küküllő mente gazdag kulturális örökségét is hűen őrzi és követi. „Kelementelke ma megmutatja vendégszeretetét és azt a büszkeséget, amellyel örökségét ápolja” – tette hozzá.

Mihály Zoltán József, a hazai mezőgazdasági minisztérium államtitkára a szüret azon üzenetére világított rá, hogy a termés mögött ott van az ember, a munka, a tudás, a hagyomány, egy közösség és egy közös felelősség. A szakpolitikus azt is kiemelte: a szőlészet–borászat nemcsak hagyomány és életforma, hanem egy fontos hazai gazdasági ágazat is: 2025-ben Romániában 167 ezer hektáron termesztettek szőlőt és 4,1 millió hektoliter bort állítottak elő, amellyel az ország az előkelő hatodik helyen áll az Európai Unióban.

Kolcsár Károly parlamenti képviselő az egykori szüretek hangulatát felidézve azt hangsúlyozta: mi is őseink hagyományaiból, kultúrájából kell táplálkozzunk, és szerencsére közösségeinknek vannak olyan tagjai és vezetői, akik számára fontosak a hagyományok és azok megélése.

A Romániai Magyar Gazdák Egyesülete Maros szervezetének elnöke azt emelte ki, hogy bár gazdáink egyre nehezebben tudnak nyereségesen vagy fenntarthatóan termelni, mégis helyt tudtak állni. *Fazakas Miklós* szerint Közép-Erdély az idei időjárási körülmények közepette is tündérkertnek bizonyult, és jó termést adott, ezért ez az ünnep egy hálaadás: hálával tartozunk Istennek és annak a közösségnek, amely nem csüggedt el, hanem kihasználta a lehetőségeket.

Borlovagokat avattak

A hagyományokhoz híven idén is új borlovagokat avatott a Kisküküllő Borrend. Ezúttal négy személy állhatott színpadra, és adhatott tanúbizonyságot elméleti és gyakorlati tudásáról (bekötött szemmel kellett felismerni a fehér és vörös borokat). Ezt és az eskütételt követően Berkeczi István (Segesvár–Fehéregyháza), Hegedűs Tivadar (Marosvásárhely), Jakab Szilárd (Marosvásárhely–Székes) és Orbán Levente (Segesvár–Fehéregyháza) felölthette a rend köntösét, átvehette annak jelvényét, majd karddal lovaggá ütötték őket. A borrendnek nyújtott állandó segítség elismeréseként tiszteletbeli taggá avatták Zöld Endrét (Marosvásárhely).

Az eseményen jelen voltak további hazai és külföldi szakmai rendek is: a dicsőszentmártoni Szent Márton, a csókakői Szent Dónát, a solti Gróf Vécsey Károly, a lillafüredi István Nádor, a móri Brindisi Szent Lőrinc, a csátaljai Pax Corporis, a bajmoki (Vajdaság) Szent Trifon borlovagrendek és borrendek, továbbá a Magyar Borrendek Országos Szövetsége is.

Gazdag kulturális és szórakoztató műsort is kínáltak a közönségnek

Fotó: Gligor Róbert László

Hazai és külföldi bor- és borlovagrendek jelenlétében idén négy új borlovagot avatott a Kisküküllő Borrend

Fotó: Gligor Róbert László

Az ünnepélyes pillanat után *Hegedűs Tivadar* köszönetet mondott a borrendnek a bizalomért, kifejezve azon meggyőződését, hogy együttműködésük termékeny lesz. Lapunknak elmondta: jó érzés újdonsült borlovagnak lenni, hiszen az utóbbi évek közös munkája során a mindennapi élete részévé vált a Kisküküllő Borrenddel való együttműködés. Úgy érzi, hogy a bort vissza kell hozni a gasztronómiába, hiszen „kikopott” onnan. A bornak elsősorban közösségteremtő ereje van, másrészt a mértékkel fogyasztott bor évszázadokon át az egészség kiteljesítője volt. Habár híres bortermő vidék a Kis-Küküllő völgye, az itt készülő igen jó minőségű borok valamiért háttérbe szorultak, és a vidéket vissza kell helyezni az őt megillető helyre – véli a borlovag.

A szüret a termés mellett az örömről, ünneplésről is szól Fotó: Székely Ella közösségi oldala

Nem hiányzott a kínálatból az idei szőlő és frissen sajtolt must sem Fotó: Csibi Attila Zoltán közösségi oldala

Tizenöt év

Jakab Sándor tíz éve tagja a Kisküküllő Borrendnek, 2000 óta nagymestere. Úgy érzi, az elmúlt másfél évtizedben sokat fejlődött ez a szakmai társaság, sokat gazdagodtak a külföldi baráti és szakmai kapcsolatok révén, itthon pedig nagyban hozzájárultak a vidék borversenyeinek szervezéséhez és a borturizmus bővítéséhez. A rend két-három évente avat új tagokat, nem fiatal, hanem középkorúvá hajló személyeket, hogy ezzel is új lendületet adjanak a munkájuknak.

A nagymester optimistán tekint a jövőbe: reméli, hogy lesznek még, akik kiérdemlik a borlovag címet, és a rendhez csatlakoznak, ami pedig a borvidék gazdaságát illeti, úgy érzi, hogy jó borok készülnek itt, de az értékesítés világszerte nehézkes – értékelte a Népújságnak.

„Nem siralmas a helyzet”

Mit jelent Gyulakuta községnek és Kelementelkének a szőlészet-borászat és a borrend működése? – kérdeztük *Varga József* polgármestert. Az elöljáró felidézte, hogy a kelementelki kúria egyik bormintája már 1878-ban aranyérmet szerzett Londonban. A szőlőt, a bort, a hagyományt ebben a térségen a szülők, nagyszülők a gyermekeknek már kiskorukban kezdik átörökíteni. Ez a tudásátadás nemcsak az idősek feladata, átvétele és továbbvitele a fiatalok számára is feladat. „Nem siralmas a helyzet, vannak fiatal családok, amelyek régi ültetvényeket számolnak fel, és újakat telepítenek, vagy a meglévőket felújítják, és terjeszkednek, és nem kis sikerrel dolgoznak.” Úgy véli, nem kell elkeseredni, tovább kell haladni ezen az úton, s ha ez nem is megélhetést, de jövedelempótlást mindenképp jelent az itteni gazdálkodóknak.

Arra a kérdésre, hogy milyen az idei szőlőtermés, és milyen bor várható, a polgármester azt válaszolta, hogy az aszály igencsak próbára tette a szőlőtőkét, de a hőség előnye volt, hogy páratartalom hiányában nem támadtak a betegségek, ezért jó közepes termést értek el a gazdák, a sok napfény miatt jobb lett a szőlő cukortartalma, a must fokolásánál lehetnek kellemes meglepetések, és egy kis hozzáértéssel rendkívül jó borokat lehet előállítani.

Ugyanilyen véleményen van a balavásári *Csegzi Tibor* termelő is, aki szerint jónak mutatkozik a termés, de a szárazság is hatással volt rá. A szőlő ép, a rendszeres növényvédelem megóvta a betegségektől, így egy-két héten belül el is kezdik a szüretelést, tovább nem várhatnak, mert az éjszakák már hűvösek, és a nedű savasabb lehet. A must Balavásáron nemigen haladja meg a húsz fokot, de az új fajták esetében már mértek huszonkettőt is. Az értékesítés nehezebb, de ők nem is eladásra termelik a három-négyezer liter bort: nem ebből élnek, hanem inkább a család és a baráti társaság fogyasztja el.

Ezer palacsinta évente

Az esőfelhők ellenére is jó hangulatban zajlott a tizenötödik szüreti mulatság: több üstben főtt hagyományos krumpli- és babgulyás vagy éppen vadpörkölt, ami mellé nem maradt el egy-egy pohár pálinka és a jóféle Küküllő menti nedűk. Csegzi Tibor vendégeinek disznót, malacot, csirkéket húzott nyársra, a fóti barátok egyike őzmájat sütögetett ínyencségként, a falatok mellé proseccót is kínáltak, és nem maradt el a desszert sem: az anyaországi Szatymaz küldöttsége már sokadik alkalommal jön el a mulatságra, és nem szórakozni, hanem ezer (!) palacsintát sütni: volt is ezúttal becsülete az ingyen kínált süteménynek, Barna Károly polgármester és csapata alig győzte sütni és felszolgálni.

A téren a vidék hagyományos és kézműves termékeit is kínálták, többek között mézet és kibédi hagymát; a balavásári László Alpár tucatnyi helyi szőlőfajtát kínált a vásárlóknak, mellette Takács Csaba sajtolta a kelementelki borház által felajánlott szőlőből (királyleányka, muskotály) a mustot, itt-ott megszólalt a muzsika és az énekszó is, sőt a színpad sem maradt üres a délután folyamán: felléptek a marosszentannai Aranykalász és a gyulakutai Szivárvány néptánccsoportok, valamint az erdőszentgyörgyi Százfonat néptáncosai és népi zenekara is. „Demeterék” sátrában gyermekkoncertet adtak, majd a színpad elé bábelőadásra hívták az apróságokat, viszont a közönség más elfoglaltságokat is talált: Kelemen Vera a nyárádszentlászlói szövőház kis osztovátáját hozta el. A szövés mellett a kukoricafejtést ugyanúgy kipróbálhatták a gyerekek, mint a gyöngyfűzést, míg Józsa Eszter, a Székely Gazdaszervezetek Egyesületének falugazdásza asztalánál só, kömény, fokhagyma, bazsalikom, szurokfű, fekete bors, kapor, mustármag, csili felhasználásával különböző fűszersókat lehetett készíteni.

Egész délután a téren tombolajegyeket lehetett vásárolni, mert 10 lejért olyan értékes nyereményeket sorsoltak ki, mint az Agroman által felajánlott jókora motoros kapa és négy motoros kasza, a Küküllő menti gazdák felajánlásából pedig finom borokat lehetett hazavinni.

Este az addig a sátrakban üldögélő felnőttek szórakoztatása következett: színpadra lépett Szávolovics Gabriella aranykoszorús nóta- és dalénekes, valamint Hajlák Attila nótaénekes, majd a Corax együttes adott rockkoncertet, a napot pedig ezúttal is tűzijáték zárta.

SZERKESZTI: **NAGY-BODÓ SZILÁRD**

Meglepetés és csillogás – szeptember 9-én bemutatkoztak az új Apple-eszközök

A tech területén szeptemberben a legnagyobb figyelmet már évek óta az Apple bemutatója kapja, amikor is leleplezik az új iPhone-okat és Apple Watchokat. Akár közel áll a szívünkhöz a márka, akár nem, az almás vállalat újdonságainak híre nagyrészt mindenkihez eljut, aki érdeklődik az iparág iránt. Az idei, szeptember 9-i esemény a Meglepetés és csillogás nevet viselte, bár akkora meglepetés nem volt – legfeljebb az, hogy a hajlítható iPhone-t nem Foldnak vagy Ultrának nevezte el az Apple, hanem Duónak – viszont a csillogás nem maradt el. De akkor nézzük is meg, hogy mivel állt elő az Apple.

iPhone Duo – több év késés után megérkezett az első hajlítható iPhone

Az iPhone Duo az Apple eddigi legnagyobb iPhone-kijelzőjét teljesen új kialakításban kínálja. Zárt állapotban az iPhone Duo kényelmesen használható egy kézzel, és könnyedén elfér a zsebben; 5,4 hüvelykes külső Super Retina XDR kijelzője az iPhone 18 Pro képernyőterületének 90 százalékát fedi le. Kinyitva a 7,6 hüvelykes belső Super Retina XDR kijelző 50 százalékkal nagyobb, mint az iPhone 18 Pro Maxé, így magával ragadó felületet kínál minden tevékenységhez. A belső kijelző alatt egy új FaceTime-kamera rejtőzik, amely használaton kívül el van rejtve, hogy a képernyő zavartalan maradjon. Mindkét kijelző azonos képarányú, az iPhone-használati szokásokhoz igazodva lett kialakítva, így az élmény folytonosnak tűnik, függetlenül attól, hogy az iPhone Duo nyitva van-e vagy zárva. A kijelzők emellett ProMotion, Always On funkcióval, valamint 3000 nit csúcsos kültéri fényerővel rendelkeznek.

Az év későbbi részében az iPhone Duo támogatni fogja az USB-C-vel csatlakoztatható Apple Pencil használatát, lehetővé téve a felhasználók számára, hogy bármelyik kijelzőn jegyzeteljenek, vázlatokat készítsenek vagy dokumentumokat jelöljenek meg.

A Touch ID be van építve az oldalsó gombba, így egyszerű, biztonságos és következetes hitelesítés érhető el, függetlenül attól, hogy az iPhone Duo nyitva van-e vagy zárva, és a felhasználók az Apple Watch segítségével is feloldhatják az iPhone Duo zárolását. Tehát az első hajlítható iPhone-nal visszatért az ujjlenyomat-olvasó is. A kialakítás tartalmazza a Camera Control funkciót is, amely lehetővé teszi a kamera gyors elindítását, beleértve a vadonatúj Siri Camera módot is, amelynek segítségével a Siri látja azt, amit a felhasználó lát, így válaszolhat a kérdésekre és intézkedhet.

De mennyire tartós az újdonság? Az iPhone Duo tartós kialakítású, és minden használatkor rendkívül szilárd érzetet kelt, ugyanis 5. osztályú titánból készült, elegáns, tükörfényes felületű házzal és kontrasztos, mikrosúrolt felületű, 3D-nyomtatott zsanérburkolattal.

A Ceramic Shield védi az iPhone Duo hátulját, míg az elülső oldalon található Ceramic Shield 2 háromszor jobb karcállóságot biztosít, mint az előző generáció.

Az iPhone Duo emellett fröccsenés-, víz- és porálló, IP68 besorolással. A zsanér több mint 100 alkatrészből áll, amelyek pontosan szabályozzák a kinyitást és bezárást, valamint megtámasztják a kijelző közepét, sima, kellemes érzetet biztosítva. Belülről támasztóbordák erősítik a szerkezetet a nagyobb merevség érdekében, míg a kerámiaszálakkal ellátott antennaosztók fokozzák a keret merevségét. A belső kijelzőt úgy tervezték, hogy ellenálljon a mindennapi használat okozta kopásnak.

A felületet karcálló bevonat és egy nanostruktúrájú fedőréteg védi, amely egy speciális polimerből készült, és akár 40 százalékkal merevebb, mint az iparágban használt egyéb anyagok. A hajtogatható kijelzőpanel felett és alatt nagy szilárdságú üveg található, speciális ragasztóanyagokkal, amelyek lehetővé teszik, hogy a rétegek egymás mellett csúszhassanak, akárcsak egy könyv lapjai, ezzel enyhítve a hajlítási igénybevételt, míg az alján elhelyezett titánlemez tovább növeli a tartósságot.

Kamera tekintetében viszont sokak számára rossz hír, hogy az iPhone Duo hátlapján mindössze két kamera van, ugyanakkor az Apple arról beszél, hogy a készüléknek nagyon fejlett a kamerarendszere. Az új 48 MP-es Fusion főkamerával a felhasználók akár 48 MP-es felbontású, éles fotókat készíthetnek zárkésleltetés nélkül, rögzíthetnek 24 MP-es alapbeállításban hihetetlen képminőséget biztosító, megosztásra tökéletesen alkalmas fájlméretben, és közelebb kerülhetnek a témához a beépített, optikai minőségű 2x-es teleobjektív segítségével. A 48 MP-es Fusion főkamera egy új, számítógépes képfeldolgozási folyamat előnyeit is kihasználja az éles részletek érdekében, és a nagy érzékelőnek, a gyors rekeszértéknek és az érzékelőeltolásos optikai képstabilizálásnak köszönhetően gyenge fényviszonyok között is kiváló teljesítményt nyújt.

A készülék teljesítményéről az A20 Pro chip gondoskodik, csakúgy, mint az iPhone 18 Pro és Pro Max esetében. A fejlett hőkezelő rendszernek köszönhetően az iPhone Duo akár 35 százalékkal jobb tartós teljesítményt nyújt, mint az iPhone 17 Pro. A 6-magos CPU akár 20 százalékkal gyorsabb, mint az A19 Pro, így ez a leggyorsabb CPU okostelefonokban; a 7-magos GPU akár 40 százalékkal gyorsabb és energiahatékonyabb; az új, kettős 16-magos Neural Engine pedig kétszeres számítási teljesítményt nyújt a készüléken futó mesterséges intelligenciamodellekhez. Az A20 Pro emellett 50 százalékkal nagyobb egységes memória sávszélességet biztosít, és a legújabb 2 nanométeres gyártási technológián alapul.

Ki kell még emelni az akkumulátorokat, igen, szándékos a többes szám, merthogy kettő is van belőlük. Az iPhone Duo mindkét oldalán egy-egy nagy kapacitású akkumulátor található, amelyek maximális kapacitást biztosítanak, miközben hatékonyan kihasználják a belső teret.

Az Apple Silicon és az energia-kiegyensúlyozó algoritmusok kombinációja lehetővé teszi, hogy az akkumulátorok zökkenőmentesen, egy egységként működjenek, így a felhasználók akár 31 órányi videólejátszást élvezhetnek a belső kijelző használata esetén, akár 44 órányi videólejátszást a külső kijelző használata esetén, és akár 24 órányi használatot egy feltöltéssel, ha mindkét kijelzőt egyformán használják. A felhasználók a gyors töltés előnyeit is élvezhetik – az iPhone Duo körülbelül 20 perc alatt 50 százalékra tölthető fel, vagy MagSafe- vagy Qi2-töltővel körülbelül 30 perc alatt 50 százalékra tölthető fel vezeték nélkül.

Az iPhone Duo csak októberben érkezik meg a kereskedésekbe, így a romániai indulóára egyelőre nem ismert, az Egyesült Államokban a legkisebb tárhellyel szerelt változat ára 1999 dollár.

iPhone Duo Forrás: Apple

iPhone 18 Pro és Pro Max – a különbség csak a méretben keresendő

A legnagyobb különbség az elődmodellhez, vagyis a 17 Pro és Pro Maxhoz képest a kamerában keresendő. Az új, változó rekeszértékű, 48 MP-es Fusion főkamera az Apple eddigi legfejlettebb kamerája, amely először hozza el a rekeszérték-vezérlést az iPhone-ra, és még több kreatív lehetőséget kínál. Hat lézerrel vágott lamella zökkenőmentesen vált a különböző rekeszértékek között, így hihetetlenül egyszerűvé teszi a legjobb felvételek készítését azáltal, hogy automatikusan beállítja a mélységélességet és a megvilágítást. A képminőséget javító új érzékelővel kombinálva ez gyenge fényviszonyok között jobb fotózást, a csoportképek hátterében élesebb részleteket és egyedibb felvételeket eredményez. A változó rekeszérték a kreatív szakemberek számára is nagyobb szabadságot biztosít, mivel lehetővé teszi számukra a Kamera alkalmazásban a négy rekeszbeállítás bármelyikének kézi beállítását, a fejlesztők pedig egy API segítségével még nagyobb kontrollt kapnak az alkalmazásaikban a rekeszértéktartományon belül. Szintén a képek minőségéhez kapcsolódik az is, hogy bemutatták az Apple Reference Image funkciót, ami magyarra fordítva azt jelenti, hogy a felhasználók mostantól igazolhatják az iPhone 18 Pro modelleken készített fotók hitelességét az Apple Reference Image segítségével, amely a fő kamera új érzékelőjén alapul, és minden érzékelt pixelt aláír.

iPhone 18 Pro és Pro Max Forrás: Apple

Amikor egy fotót az új Referenciamódban készítenek, a kamera aláírt érzékelőadatokat rögzít, amelyeket a Private Cloud Compute megváltoztathatatlan referencia-képpé alakít. A referenciaképek a Fotók alkalmazásban a fő kép mellett megtekinthetők, akárcsak egy digitális negatív, így vizuálisan összehasonlítható a két képanyag, és megállapítható, hogy történt-e bármilyen módosítás. Az iOS, iPadOS és macOS 27 rendszerekben API-k állnak rendelkezésre harmadik féltől származó alkalmazások számára, amelyek lehetővé teszik ezeknek a referenciaképeknek a megtekintését.

Kiemelendő még, hogy kisebb lett a Dynamic Island, vagyis a kijelző tetején lévő bevágás. A továbbfejlesztett Dynamic Island mostantól egyszerre három Live Activityt is meg tud jeleníteni, miközben továbbra is lehetővé teszi a Face ID használatát az iPhone 18 Pro modellek biztonságos feloldásához, a vásárlások hitelesítéséhez, az alkalmazásokba való bejelentkezéshez és egyebekhez.

Chip szempontjából az iPhone 18 Pro és Pro Maxban is az A20 Pro kapott helyet, ugyanaz, ami az iPhone Duóban is. Továbbá az sem elhanyagolható, hogy fejlődött az akkumulátor is: az iPhone 18 Pro modellek hatalmas ugrást jelentenek az akkumulátor-élettartam terén az új akkumulátor-kialakításoknak köszönhetően, amelyek kihasználják a chipek hatékonyságát. A kizárólag eSIM-mel (USA-modell) rendelkező modellek akár 36 órányi videólejátszást biztosítanak az iPhone 18 Pro-n, és akár 45 órányi videolejátszást az iPhone 18 Pro Maxon. Az iPhone 18 Pro körülbelül 15 perc alatt 50 százalékig tölthető fel, vagy 30 perc alatt 50 százalékig vezeték nélkül is. Az iPhone 18 Pro Max esetében öt perc vezetékes töltés körülbelül hétórányi videólejátszást biztosít, és a valós adatokon alapuló új akkumulátorhasználati modell szerint teljes feltöltés mellett akár 30 órányi használatot is biztosít.

Az iPhone 18 Pro romániai indulóára 7699 lej, míg a Pro Max változatért legalább 8499 lejt kell kifizetni, ez a 256 GB-os tárhellyel szerelt változat ára, a legnagyobb, 2 TB-os változatért a 18 Pro esetében 15.699 ejt, míg a Pro Max esetében 16.499 lejt kell kiadni.

Lehetne még azt is részletezni, hogy milyen AI-funkciókat hoz az IOS 27, azonban ezek az EU-ban egyelőre nem elérhetők. A következő héten tehát nem ezekről, hanem az ötödik generációs AirPodsról és az új Apple Watchokról fogunk beszámolni.

Kiállt Kovács István mellett a szövetség elnöke

Farczádi Attila

A játékvezetőknek is szükségük van támogatásra azokban az időszakokban, amikor nem minden döntésük bizonyul helyesnek – véli a Román Labdarúgószövetség (FRF) elnöke. Răzvan Burleanu a Szuperliga 8. fordulójában rendezett FC Dinamo 1948 – FCSB mérkőzésen (2-1) történt vitatott ítéletek kapcsán arról beszélt, hogy a bírók teljesítménye ugyanúgy ingadozhat, mint a labdarúgóké, ezért a gyengébb periódusokat is kezelni kell.

Burleanu szerint Kovács István továbbra is a világ élvonalába tartozó játékvezetők egyike. Ezt szerinte az is bizonyítja, hogy a romániai magyar bíró világbajnoki mérkőzéseken kapott szerepet, és a Bajnokok Ligájában is rendszeresen vezet találkozókat. Az FRF elnöke úgy látja, a nehezebb időszakokban sem szabad elveszíteni a bizalmat iránta, hanem meg kell teremteni számára a feltételeket ahhoz, hogy ugyanazon a magas szinten folytathassa pályafutását.

A szövetségi elnök a videóbíró-rendszer kapcsán a technológia alkalmazása mellett érvelt. Mint mondta, a VAR egyik legfontosabb feladata éppen az, hogy segítsen a játékvezetőknek kijavítani az esetleges hibákat. Szerinte nincs semmi rendkívüli abban, ha egy bíró a felvételek megtekintése után megváltoztatja a pályán meghozott döntését, hiszen a helyszínen néhány másodperc alatt kell határoznia, míg a televíziós közvetítések nézői több kameraállásból és lassításban is megvizsgálhatják az adott szituációt.

Hozzátette, a román játékvezetés színvonalának a további emelése az FRF egyik fontos célkitűzése, amelyhez az elméleti és az erőnléti felkészítés fejlesztése egyaránt hozzátartozik. A játékvezetés korszerűsítésére jelentős pénzforrásokat fordítanak, a stadionokban működő VAR-rendszer pedig már hat rögzített kamerával támogatja a bírók munkáját.

Fotó: FRF

Mi történt az FC Dinamo 1948 – FCSB mérkőzésen?

Kovács István több ítélete is komoly visszhangot váltott ki az FC Dinamo 1948 2-1-es győzelmével zárult mérkőzés után.

A 22. percben a játékvezető előbb szabadrúgást ítélt a hazaiak javára, majd a VAR-jelzést követően a monitorhoz ment, és visszavonta a döntését. Nem sokkal később Andre Duarte kiállítása miatt alakult ki vita, majd a 31. percben az FCSB javára megítélt büntetőt is törölte Kovács István, miután ismét megtekintette a videófelvételeket.

A játékvezető így nagyjából tíz perc leforgása alatt három alkalommal is a VAR-monitorhoz ment, ami tovább fokozta az ítéletei körüli vitákat.

Több korábbi játékvezető értékelése szerint a három vitatott szituáció közül legalább kettőben nem a megfelelő döntést hozta meg Kovács István.

Eredményjelző

** Szuperliga, 9. forduló:* Campionii FC Argeş Piteşti – FC Botosán 1-1, Vajdahunyadi Corvinul 1921 – CSU Craiova 0-1.

** 2. liga, 7. forduló:* Chindia Târgovişte – Sellemberki CSC 1599 4-0, Bodzavásári Metalul – Unirea 04 Slobozia 2-0.

** MOL Magyar Kupa, 3. forduló (a 32 közé jutásért):* Dorogi Bányász (NB III) – Újpest FC 0-2 – hosszabbítás után, Mezőörs KSE (megyei I.) – Puskás Akadémia FC 1-8, Dunaharaszti MTK (NB III) – Zalaegerszegi TE FC 1-5, Karcagi SC (NB II) – ETO FC 1-5, Villány TC (megyei I.) – Csepel SC (NB III) 1-3, Emődi ÁIDSE (megyei I.) – Ózd-Sajóvölgye (NB III) 0-5, Gyulai Termál FC (NB III) – Szentlőrinc (NB II) 0-1, Lébény SE (megyei I.) – ESMTK (NB III) 1-7.

Három idegenlégiós érkezik a CSU Medicinához

Bálint Zsombor

Lassan kialakul a CSU Medicina női röplabdacsapatának a kerete az új bajnoki idényre. Eddig 12 nevet ismerünk, ehhez legfeljebb még ketten csatlakoznak, de az is lehet, hogy a 12-es maghoz esetenként a második csapatból hoznak át játékosokat.

Utolsókként három idegenlégiós nevét jelentették be a marosvásárhelyi klubnál. A 25 éves török Karya Süvarioğlu emelő posztra érkezik, míg Alexandra Babaş, aki a kezdő emelő volt az előző idényben, várhatóan tartalék marad. Süvarioğlu a Beşiktaşnál nevelkedett, azonban öt évet játszott az amerikai egyetemi bajnokságokban, mielőtt visszatért Európába, Marosvásárhelyre. Az egyik társa, akinek a labdákat osztogathatja, a szintén 25 éves szélső ütő, Monique Gervasio de Jesus. A brazil játékos viszonylag későn, 22 évesen hagyta el szülőhazáját (ahol egyébként világszínvonalon röplabdáznak), és rövid Fülöp-szigeteki kitérő után az izraeli bajnokság legjobb szélsőjének választották a Hapoel Kfar Szaba mezében. Az előző idényben a bolgár CSZKA Szófia játékosa volt. A harmadik légiós a 23 éves szerb center, Maša Knežević, aki eddig csak szülőhazájában játszott. Az előző idényben az Ub városát képviselő ŽOK klubbal szerb kupát nyert, a bajnokságban második helyen végzett, és szerepelt az európai CEV-kupában is.

Belföldről négy új érkezőről számolhatunk be: A 19 éves Eva Vizitiu Balázsfalváról, a 25 esztendős Irina Kosinski a CSO Voluntari-tól érkezik, mindketten liberó posztra, amely az előző idényben a csapat egyik neuralgikus pontja volt. Mihaela Otcuparu oppozit Konstancáról igazol át, míg Raluca Buran szélső gyakorlatilag egy év után visszatér a csapathoz Franciaországból, a Racing Club de Cannes-tól. Maradnak a tavalyi keretből a már említett Babaş, Daria Ocenic (17), Briana Parasca (17), Carmina Bordea (22) és Elena Nedelcu (20).

A vezetedző Dimitrij Pancsenko marad, akinek az idei bajnokságban sokkal nehezebb dolga lesz, hiszen a 11 csapatos mezőnyből ketten is kiesnek, a 9. helyezett pedig osztályozót játszik az A2 osztály döntő tornájának második helyezettjével. A 2027–28-as idénytől ugyanis tízre csökkentik az A1 osztály csapatainak számát. Ezért az idén létfontosságú lenne az első nyolc között végezni.

Antonelli nyert, és növelte az előnyét az összetettben

A világbajnoki pontversenyt vezető Andrea Kimi Antonelli nyerte vasárnap a Forma–1-es Spanyol Nagydíjat a vadonatúj madridi pályán, ezzel növelte az előnyét az összetett élén. A Mercedes olasz pilótája mögött a négyszeres vb-győztes Max Verstappen (Red Bull) végzett másodikként, a címvédő és pole-pozícióból rajtoló Lando Norris (McLaren) pedig harmadikként.

A rajt után a második kockából induló Antonelli az első kanyarban és a következő fordulónál is nagy lendülettel támadta Norrist, ám mindkét próbálkozásánál levágta a kanyart, ezért vissza kellett adnia a pozíciót a címvédőnek. A második esetnél aztán Verstappen szemfüles módon elment Antonelli mellett, a Red Bull holland versenyzőjét azonban hamarosan arra kérte a csapata, hogy adjon vissza egy helyet Lewis Hamiltonnak (Ferrari), akit szabálytalanul előzött meg a startot követően. Verstappen meglehetősen dühösen reagált erre a rádión keresztül, de végül Antonellit és Hamiltont is elengedte. A Ferrari brit pilótája számára ugyanakkor percekkel később gyakorlatilag véget ért a futam, fékproblémák jelentkeztek az autójában, ami miatt másfél körrel később kénytelen volt a bokszba hajtani.

A 10. körben Norris száguldott az élen, mögötte Antonellié volt a második, Verstappené pedig a harmadik pozíció. A hollandot sorrendben Charles Leclerc (Ferrari), Russell, Liam Lawson (Red Bull) és Franco Colapinto (Alpine) követte. Öt körrel később Lance Stroll (Aston Martin) fékhibával megálló autója miatt virtuális biztonsági autós (VSC) periódust rendelt el a versenybíróság, s ebben a szakaszban az élmezőnyből Norris, valamint Leclerc kivételével minden pilóta a bokszba hajtott kerékcserére. A McLaren ugyan a következő kör végén behívta Norrist friss abroncsokért, addigra azonban már véget ért a VSC-etap, ráadásul a jobb első kereket nehezen tudták leszedni a szerelők. Ezzel a címvédő rengeteg időt és több pozíciót is bukott. A vezetést Leclerc vette át, mögötte sorrendben Antonelli, Verstappen, Russell, Norris, Lawson és Oscar Piastri (McLaren) száguldott.

A 29. körben Russellt kerékcserére hívta a Mercedes, a brit versenyző pedig emiatt pozíciókat veszített, majd néhány kör múlva megelőzte Lawsont és feljött Norris mögé, de a lemaradása csaknem 30 másodperc volt a negyedikként száguldó címvédőtől. Az élen továbbra is Leclerc haladt, mögötte Antonelli, Verstappen volt a sorrend.

A 48. körben aztán a Ferrarinál úgy döntöttek, hogy nem várnak tovább, és behívták a bokszba Leclerc-t, akinek az autóján addig nem cseréltek kereket. A vezetést így Antonelli vette át, őt nagyjából 1,5 másodperces lemaradással követte Verstappen, a harmadik Norris pedig még ennél is közelebb, kevesebb mint egy másodpercre volt Verstappentől.

A hajrában aztán Antonelli „ellógott” az élen, és végül majdnem 4,5 másodperces előnnyel diadalmaskodott, míg Verstappennek sikerült megőriznie a második helyezést az őt körökön át szorongató Norrisszal szemben.

A 20 éves Andrea Kimi Antonellinek ez volt pályafutása nyolcadik futamgyőzelme, mindet a mostani idényben aratta. Sikerével 81 pontos előnyben van csapattársával, a Madridban ötödikként végző George Russell-lel szemben.

A vb a jövő hét végén Bakuban folytatódik, az Azeri Nagydíjjal.

Fotó: az F1 közösségi oldala

Eredményjelző

Forma–1-es Spanyol Nagydíj, Madrid (57 kör, 308,399 km):

** a pontszerzők:* 1. Andrea Kimi Antonelli (olasz, Mercedes) 1:34:23.754 óra, 2. Max Verstappen (holland, Red Bull) 4.351 másodperc hátrány, 3. Lando Norris (brit, McLaren) 5.089 mp h., 4. Charles Leclerc (monacói, Ferrari) 29.116 mp h., 5. George Russell (brit, Mercedes) 29.829 mp h., 6. Liam Lawson (újzélandi, Red Bull) 1:26.746 perc h., 7. Franco Colapinto (argentin, Alpine) 1:34.281 p h., 8. Oscar Piastri (ausztrál, McLaren) 1:35.839 p h., 9. Arvid Lindblad (brit, Racing Bulls) 1 kör h., 10. Nico Hülkenberg (német, Audi) 1 kör h.

** pole-pozíció:* Norris

A vb-pontversenyek állása

** versenyzők:* 1. Antonelli 292 pont, 2. Russell 211, 3. Lewis Hamilton (brit, Ferrari) 191, 4. Norris 186, 5. Leclerc 167, 6. Verstappen 145, 7. Piastri 120, 8. Isack Hadjar (francia, Red Bull) 71, 9. Lawson 59, 10. Pierre Gasly (francia, Alpine) 41, 11. Lindblad 31, 12. Colapinto 27, 13. Oliver Bearman (brit, Haas) 18, 14. Gabriel Bortoleto (brazil, Audi) 10, 15. Hülkenberg 7, 16. Carlos Sainz Jr. (spanyol, Williams) 6, 17. Alexander Albon (thaiföldi, Williams) 5, 18. Esteban Ocon (francia, Haas) 3, Fernando Alonso (spanyol, Aston Martin) 3, 20. Cunoda Juki (japán, Racing Bulls) 1;

** csapatok:* 1. Mercedes 468 pont, 2. Ferrari 346, 3. McLaren 287, 4. Red Bull 204, 5. Racing Bulls 75, 6. Alpine 62, 7. Haas 21, 8. Audi 16, 9. Williams 11, 10. Aston Martin 3.

Az olvasó írja

SZERKESZTETTE: **MEZEY SAROLTA**

A rovatban közölt levelek tartalmáért, a tényállítások hitelességéért a szerzők a felelősek.
Elektronikus postán is fogadjuk leveleiket.
A levélírók minden esetben tüntessék fel telefonszámukat és lakcímüket.
Címünk: nepujsag@e-nepujsag.ro

Ismét „úton” a bölcs diákok

16. élménytábor Szaploncán

Augusztus 31. és szeptember 5. között Szaploncán, Máramaros megye egy különleges településén táboroztak a *16. Bölcs diákok* országos szintű vetélkedő legjobb csapatai, vagyis azok a diákok és vezető tanáraik, akik a 2025–2026-os tanévben az országos szintű vetélkedőn a legjobb eredményt érték el. A tábor ezúttal is a tanulás, a természetjárás, a kultúra, a játék és a közösségi élmények találkozásának helyszíne volt.

A Bölcs diákok táborának egyik különlegessége, hogy minden évben új vidékekkel ismerteti meg a résztvevőket. Ezúttal Máramaros sokszínű természeti és kulturális örökségét fedezhettük fel: a Radnai-havasok csúcsaitól Nagybányáig, a barcánfalvi kolostortól a szaploncai Vidám temetőig számos olyan helyre eljutottunk, amely egyszerre mesél a táj múltjáról és az itt élő közösségekről.

Augusztus 31-én, hétfőn érkeztek meg a táborozók Szaploncára, ahol a regisztráció és a vezető tanárokkal való egyeztetés után hivatalosan is megnyitottuk a tábort. A délutánt kommunikációs játékokkal kezdtük, amelyek lehetőséget teremtettek arra, hogy az ország különböző részeiből érkező diákok megismerkedjenek egymással. Az új csapatok bemutatkozása után már az első este a következő napok egyik nagy kihívására készített fel bennünket. Dr. Silye Loránd geológus *Mire lépsz a Radnaiban?* című előadásában a térség földtani érdekességeibe nyújtott betekintést, majd Korodi László földrajztanár *Hogyan túrázzunk?* című előadásán adott hasznos tanácsokat.

A keddi nap a Gutin-hágó kacskaringós útjain keresztül vezetett egészen a Nagybányai Ásványtani Múzeumig. A múzeumi látogatást követően Váradi Enikő vezetésével meglátogattuk a város történelmi központját, este pedig egy újabb izgalmas előadás következett. *Tájkép emberekkel, avagy hogyan nem voltunk egyedül az evolúciónk során* címmel dr. Markó Bálint arról mesélt, hogy az ember fejlődésének története sokkal összetettebb annál, mint ahogy a tankönyvekből gondolnánk.

Szerdán már korán reggel útnak indultak a bölcs diákok, hiszen egész napos túra várt rájuk a Radnai-havasokban. A cél a Gargaló-csúcs (2158 m) volt, de útközben a csapat a Stioltónál is megpihent, és természetesen a Lóhavas-vízesés zuhatagát is megcsodálta.

Csütörtökön a természettudományoké lett a főszerep. A délelőtti kémiai foglalkozáson dr. Kovács Gábor kémikus és dr. Babcsányi Izabella környezetmérnök segítségével a diákok közelebbről is megismerkedhettek a kémia izgalmas világával. A résztvevők aktívan bekapcsolódhattak a feladatokba, így az elméleti tudást gyakorlati tapasztalatokkal egészíthették ki. Délután Máramarosszigetre vezetett az utunk, ahol a börtönt és az Elie Wiesel Múzeumot látogattuk meg. A helyszínek története komolyabb oldaláról mutatta meg a térség múltját, és lehetőséget adott arra, hogy a diákok megismerjék a 20. század történelmének egyik fájdalmas fejezetét. Este ismét a kémia került középpontba, ezúttal azonban egy játékosabb, kreatívabb formában: az esti kémia és híres párosok program során a tudomány és a szórakozás találkozott.

A pénteki napot Szaplonca egyik legismertebb látnivalójának, a Vidám temetőnek a felfedezésével kezdtük. A színes, fából készült sírjelek és a rajtuk olvasható, gyakran humoros vagy éppen megható szövegek egészen sajátos módon mesélnek az élet és a halál kapcsolatáról. A temető egyszerre különleges művészi alkotás és egy közösség életének lenyomata. Délután már a játéké és a csapatmunkáé volt a főszerep. A Mersz vagy nyersz játékdélután során különböző kihívásokban mérhették össze ügyességüket, kreativitásukat, bátorságukat és együttműködési készségüket a csapatok. A napot és egyben a tábort az elmaradhatatlan tábortűz körül zártuk, ahol természetesen az együtt éneklés és jó beszélgetések tették emlékezetessé az utolsó estét.

A 16. Bölcs diákok tábora ismét megmutatta, hogy a tanulás nem csak az iskola falai között történhet. Egy hegyoldalon, egy múzeumban, egy kémiai kísérlet közben vagy akár egy falra vetített előadáson is lehet új dolgokat felfedezni – önmagunkról, egymásról és a körülöttünk lévő világról. A tábor végén talán most is nehéz egyetlen szóval összefoglalni mindazt, amit az elmúlt napok adtak, de biztosan ott van közöttük a kaland, a kíváncsiság, a kihívás, a felfedezés, a tudás, a barátság és a közösség.

Majoros Csilla

Nyílt évnyitó foglalkozást tart a marosvásárhelyi 30-as számú gróf Teleki Sámuel cserkészcsapat

Új cserkészévet indít a marosvásárhelyi 30-as számú gróf Teleki Sámuel cserkészcsapat. A szervezet szeretettel várja az új érdeklődőket, a csatlakozni vágyó gyerekeket, fiatalokat, valamint szüleiket a szeptember 17-én 18 órakor kezdődő nyílt évnyitó foglalkozására a marosvásárhelyi Vártemplomnál.

A nyílt alkalom célja, hogy a részt vevő gyermekek és szülők személyesen, kötetlen formában tapasztalhassák meg a cserkészet közösségépítő erejét. A program során a gyerekek pörgős szabadtéri csapatjátékokon és ismerkedési feladatokon keresztül kóstolhatnak bele a cserkészéletbe, miközben megismerkednek a korosztályi csoportokkal (őrsökkel) és leendő vezetőikkel.

Ezzel párhuzamosan a szülők tájékoztatást kaphatnak a csapat működéséről, a heti rendszerességű gyűlések rendjéről, a hétvégi kirándulásokról, a nyári táborokról, valamint az előttük álló év munkatervéről. A csapatvezetés a helyszínen részletes tájékoztatást ad a tagfelvétel menetéről, a biztonsági intézkedésekről és a cserkésznevelési módszerekről is.

Minden további információ elérhető az esemény Facebook-oldalán vagy a 0746799057-es telefonszámon (Halmágyi Ildikó).

A 30-as számú gróf Teleki Sámuel cserkészcsapat a Romániai Magyar Cserkészszövetség (RMCSSZ) keretein belül működik Marosvásárhelyen. Célja a gyermekek és fiatalok testi, szellemi, lelki és közösségi nevelése, természetközeli élmények és összetartó közösségi élet által.

A telekis cserkészek nevében köszönettel

Halmágyi Ildikó

Halálos közúti baleset Gernyeszegen

Két személy életét vesztette

Szeptember 13-án, vasárnap 15 óra körül a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség közlekedési rendőrei bejelentést kaptak, hogy a 15-ös országúton, Gernyeszegen közúti baleset történt, amelyben két személygépkocsi volt érintett.

A helyszíni vizsgálatok során megállapították, hogy egy 71 éves csíkfalvi férfi személygépkocsijával Marosvásárhely irányába közlekedett, és egyelőre tisztázatlan körülmények között áttért az ellenkező menetirányú forgalmi sávba, ahol frontálisan

Fotók: ISU

ütközött egy 56 éves, szászrégeni férfi által vezetett személygépkocsival.

Az ütközés következtében a 71 éves gépkocsivezető sajnálatos módon életét vesztette, valamint az általa vezetett személygépkocsi jobb első ülésén utazó 69 éves női utas is. A baleset következtében további négy személyt szállítottak kórházba szakorvosi ellátás céljából: egy 8 éves kiskorút, aki a 71 éves férfi által vezetett személygépkocsiban utazott, valamint a másik személygépkocsiban tartózkodó további három személyt.

A rendőrök folytatják a kivizsgálást gondatlanságból elkövetett emberölés és testi sértés miatt indított büntetőeljárás ügyében, annak érdekében, hogy megállapítsák a közúti baleset bekövetkezésének körülményeit – tájékoztatott a Maros megyei Rendőr-felügyelőség sajtóosztálya. *(pálosy)*

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (69277)

TETŐJAVÍTÁS, tetőépítés, ácsmunkák, tetőfedés, valamint kőművesmunkák korrekt áron, precíz és megbízható kivitelezéssel. Tel. 0742-978-175. (sz.)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): - 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
  - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- Prefektúra - 0265/266-801
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Procardia Egészségügyi Központ
  - *Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.:* - 0265/210-087
  - *Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.:* - 0730-545-646
- Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: - 0736-883-110
- Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Dora Optics - 0733-553-976 - 0733-553-976
- DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
  - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- Aquaserv:
  - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
  - közönségszolgálat - 0265/208-888
  - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés *(0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás* - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
  - koporsók, kellékek, - 0745-606-215
  - koszorúk - 0745-606-269
  - halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ belterület Jedden. Tel. 0749-456-190. (28967-I)

LAKÁS

KIADÓ egy kétszobás apartman a központ közelében. Érdeklődni a 0742-146-671-es telefonszámon. (28907-I)

KIADÓ Marosvásárhelyen hosszú távra egyetemista részére másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás a Kárpátok sétányon. Telefon: 0755-911-482, 17–20 óra között. (p-I)

KÜLÖNFÉLÉK

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, és törmelékszállítást. Tel. 0749-543-104. (28413-I)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, meszelést, szigetelést, kisebb munkálatokat stb. Tel. 0745-680-818. (28998-I)

TETŐKÉSZÍTÉS, szigetelés polisztirollal, vízszigetelés bitumenes kartonnal, bármilyen típusú javítás, külső-belső festés, ácsmunka, ereszcsatorna, villany-, vízszerelés. Tel. 0753-480-888, Gabriel. (28906-I)

VÁLLALUNK szobafestést, bármilyen szigetelést, rámolást, takarítást, kőművesmunkát, pincefestést, -takarítást, készítünk új tetőt, teraszt, balkont, ereszcsatornát. Tel. 0742-344-119, Szabolcs. (-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Kegyelettel emlékezünk és emlékeztetjük mindazokat, akik ismerték a Dózsa György községi

DÁVID MIHÁLYT,

hogy szeptember 11-én volt halálának 25. évfordulója. Nyugodjon békében!

Szerettei. (28914-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal és megrendüléssel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, gyermek és nagytata,

GÁL ISTVÁN

életének 59. évében, szeptember 11-én elhunyt.

Utolsó útjára szeptember 15-én délután 3 órakor kísérjük el a Jeddi úti temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-I)

SÍRKERETEZÉSI munkákat vállalunk mozaikból, gránitból, 30 év tapasztalattal, garanciával, akár 15–20%-ig terjedő kedvezménnyel. Tel. 0744-616-250, 0741-266-013. (28729)

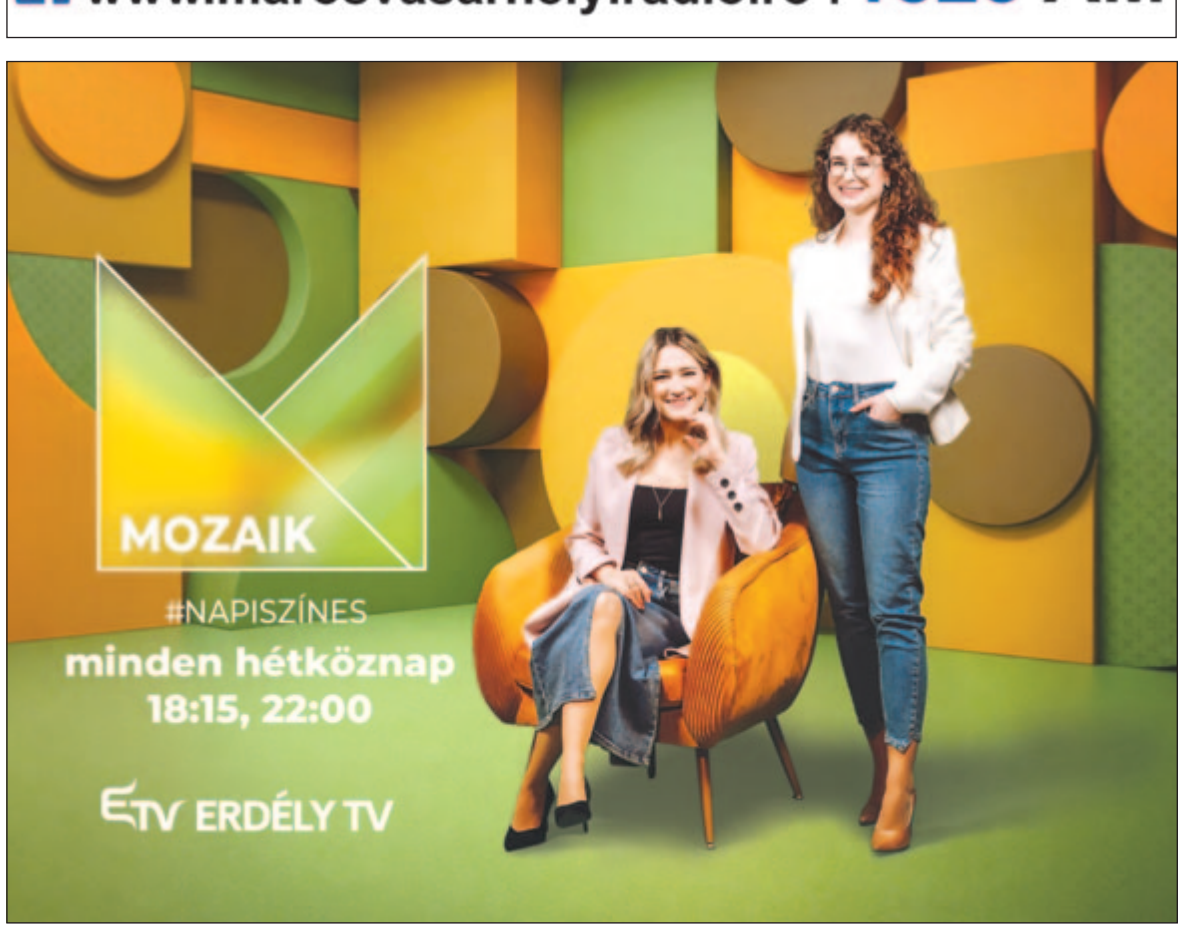

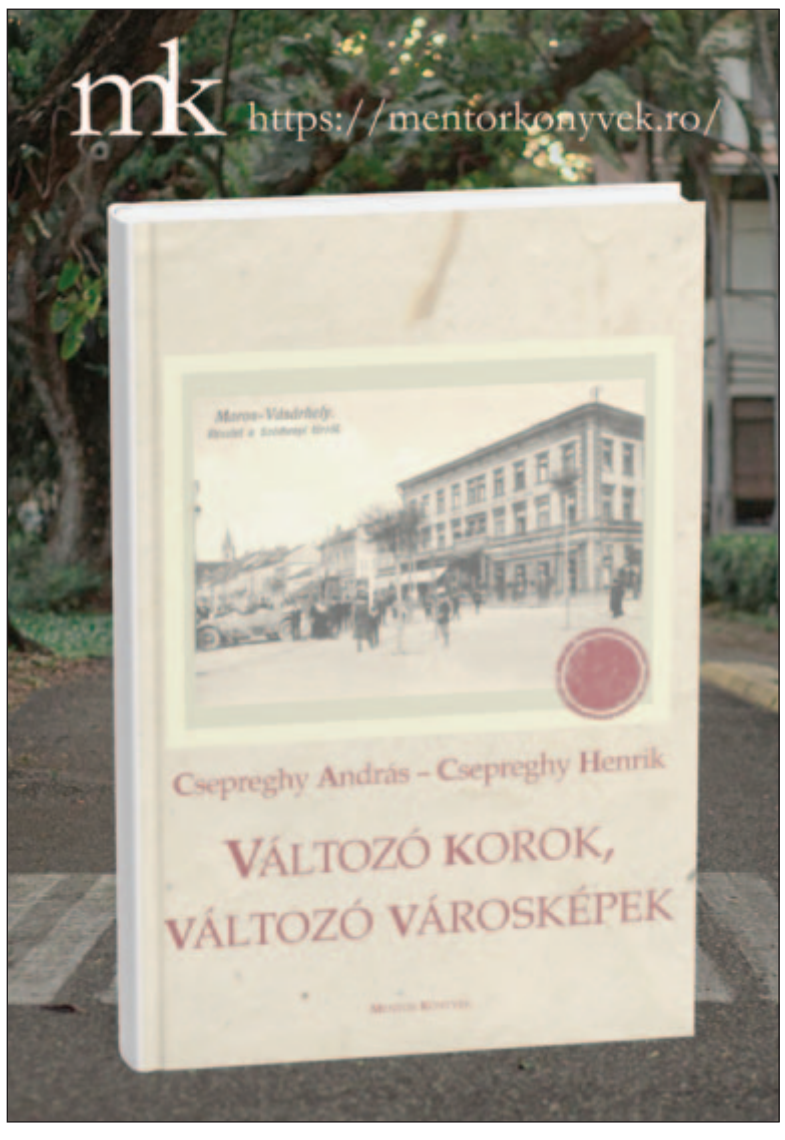

AGAPÉ WORSHIP
PZM
HIDING PLACE
BERECZ ANDRÁS
önálló est
KUCSERA GÁBOR (világhajnok kajakozó)
& TÁPAI SZABINA – ELŐADÁS
DR. FODOR RÉKA (AFRÉKA)
missziós orvos Afrikában
GRESKÓ ZSOLT
Embert öltem – Van bocsánat?
@OAZUT.RO
0 az ÚTI
KERESZTÉNY IFJÚSÁGI FESZTIVÁL
2026. 09. 14–20.
FELLÉPNEK MÉG:
REFORMÁTUS KOLLÉGIUM ZENEKARA • MAGVETŐ&MFK • ARROWS OF GOD
EGYVAN&ÉLETET LEHEL • FARKAS ANNABELLA & SÜKÖSD REBEKA • BLESSED DANCE STUDIO
ALSÓVÁROSI REFORMÁTUS IFI (SZÍNHÁZI ELŐADÁS)
TOVÁBBI PROGRAMOK:
KIÁLTÓ SZÓ - IRODALMI EST • LIGHT OF NIGHT • SZÓLJ BE A PAPNAK! EST
RAPIDRANDI • SPORTBAJNOKSÁGOK • KINCSKERESÉS A VÁROS UTCÁIN • TÁRSASJÁTÉK EST
20+ SÁTORPROGRAM • GYEREKSAROK
-MAROSVÁSÁRHELY-
7 NAP - 10 HELYSZÍN
RÉSZLETES PROGRAM A HONLAPON!
FŐPARTNEREK:
TÁMOGATÓK:

FEJKŐ AKCIÓ
-50% KEDVEZMÉNNYEL
Minőségi gránit fejkövek
750 RON kezdőáron
AKCIÓNK
SZEPTEMBER 30-IG
ÉRVÉNYES!
HOLY ART WORKS
Nyárádtő, Fő út, 446/B
(közel a sörgyárhoz)
Tel: 0265-328663, 0738-795191

CityTv
MAROSVÁSÁRHELY
MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA
228-as
a DIGI hálózatban

Marosvásárhelyi
Rádió
România
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

MOZAIK
#NAPISZÍNES
minden hétköznap
18:15, 22:00
ETV ERDÉLY TV

mk
https://mentorkonyvek.ro/
Csepreghy András – Csepreghy Henrik
VÁLTOZÓ KOROK, VÁLTOZÓ VÁROSKÉPEK